

Analýza vysílání programu RÁDIO IMPULS před volbami do zastupitelstev obcí a Senátu PČR 2014

Usnesení přijatá dne 2. června 2015

– Rada pro rozhlasové a televizní vysílání se seznámila s analýzou zpravodajství a publicistiky na programu RÁDIO IMPULS provozovatele LONDA spol. s r. o., a to z období 11. 9. - 10. 10. 2014. Předmětem analýzy byly následující pořady: Zprávy v celou, Zprávy v půl, Sedm minut v sedm, Polední speciál a Kauza dne

– Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v platném znění, a v souladu s ustanovením § 137 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „zákon č. 500/2004 Sb.“) žádá provozovatele LONDA spol. s r. o., sídlem Na příkopě 859/22, Praha 1, PSČ 110 00, IČ 49241931, o podání vysvětlení, na základě jakého klíče byli do pořadu Kauza dne v období od 11. 9. do 10. 10. 2014 zváni představitelé politických uskupení kandidujících v podzimních komunálních a senátních volbách. Rada stanovuje lhůtu k podání vysvětlení 20 dní ode dne doručení výzvy.

Analýza vysílání programu RÁDIO IMPULS před komunálními a senátními volbami na podzim 2014

Provozovatel: LONDA spol. sr.o.

Program: RÁDIO IMPULS

Pořad: Zprávy v celou, Zprávy v půl, Sedm minut v sedm, Polední speciál, Kauza dne

Datum vysílání: 11. 9. 2014 – 10. 10. 2014

Obsah

ÚVOD	3
ZADÁNÍ ANALÝZY	3
PŘEDMĚT A CÍL ANALÝZY	4
TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA	4
VÝZKUMNÉ OTÁZKY	5
METODIKA VÝZKUMU	5
ZPRAVODAJSKÉ RELACE RÁDIA IMPULS	6
POLITICKÉ PŘÍSPĚVKY.....	7
Tematická agenda.....	7
Struktura politických aktérů.....	9
Valence a kontext	17
Struktura (politických) mluvčí	22
VOLEBNÍ PŘÍSPĚVKY	26
Tematická agenda.....	26
Struktura politických aktérů.....	28
Valence a kontext	32
Struktura (politických) mluvčí	34
SHRNUÍ ANALÝZY: ZPRAVODAJSTVÍ	36
PUBLICISTICKO-DISKUSNÍ POŘAD KAUKA DNE.....	37
PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH DÍLŮ KAUKY DNE VE SLEDOVANÉM OBDOBÍ	39
Kauza dne 15. 9. 2014: Tomio Okamura	39
Kauza dne 16. 9. 2014: Andrej Babiš.....	39
Kauza dne 17. 9. 2014: Bohuslav Svoboda.....	40
Kauza dne 24. 9. 2014: Tomáš Hudeček	41
KVANTITATIVNÍ PŘEHLED.....	44
SHRNUÍ ANALÝZY: KAUKA DNE.....	47

ÚVOD

Ve dnech 10. 10. – 11. 10. 2014 se konaly volby komunální, tedy volby do zastupitelstev obcí, a v 27 volebních obvodech současně probíhaly volby senátní. Konkrétně se jednalo o obvody Cheb, Louny, Plzeň-město, Strakonice, Pelhřimov, Příbram, Praha 1,5 a 9, Kladno, Děčín, Česká Lípa, Trutnov, Kolín, Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou, Žďár nad Sázavou, Znojmo, Vyškov, Brno-město, Přerov, Olomouc, Frýdek-Místek, Ostrava-město, Karviná, Zlín a Uherské Hradiště.

Předkládaná analýza předvolebního vysílání programu RÁDIO IMPULS vznikla jako součást celkového monitoringu Úřadu RRTV, který mapuje vysílání hlavních celoplošných programů v období před komunálními a senátními volbami odehrávajícími se na podzim 2014.

Tato analýza je vázána především na normativní požadavky médií¹, které jsou vymezeny v mediální legislativě. Základní zákonnou normou je zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v platném znění (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.).

Cílem analýzy pak bylo ověřit, zda provozovatel programu RÁDIO IMPULS ve sledovaném období následuje opatření definovaná zákonem o provozování rozhlasového a televizního vysílání č. 231/2001 Sb., zvláště pak § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., jejichž znění je následující:

Provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů. Názory nebo hodnotící komentáře musí být odděleny od informací zpravodajského charakteru.

Provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivity a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.

ZADÁNÍ ANALÝZY

Základní požadavky předložené analýzy byly formulovány následujícím způsobem:

A) Vypracovat kvantitativně-kvalitativní obsahovou analýzu vybraných pořadů, která poskytne informace o tom, jaký prostor byl ve vysílání poskytnut jednotlivým kandidujícím subjektům, resp. jejich zástupcům, a s jakými konotacemi. Jak se zacházelo s informacemi a se zdroji, zda byla důsledně oddělována fakta a komentáře a jaká byla míra konfrontačnosti svědčící o možné ztrátě neutrality či dokonce podjatosti.

B) Analýza umožní komplexní vyhodnocení, zda program, resp. provozovatel vysílání, v rámci předvolebního vysílání poskytl objektivní, vyvážený a nestranný obraz kandidujících subjektů, resp. jejich představitelů. Závěry analýzy ale musí obezřele zohlednit geografickou a stranickou roztříštěnost plynoucí ze samé povahy komunálních voleb.

¹ Normativní teorie se zabývají studiem a předepisováním, jak se mají média správně chovat. Spadají sem různé etické kodexy, legislativní úpravy regulace médií, ale i obecné představy veřejnosti o tom, jak má vypadat objektivní a nestranné zpravodajství. Normativní teorie fungování médií jsou součástí jak studia žurnalistiky, tedy institucionalizované přípravy budoucích novinářů, kteří se mimo jiné učí rutinám normativně správného jednání redaktorů, tak odborného studia médií, tedy sociálně-vědní analýzy médií, neboť nabízejí základní koncepty norem jednání médií ve společnosti a představy, jak by měla média tyto normy naplňovat.

PŘEDMĚT A CÍL ANALÝZY

Rešerše programu RÁDIO IMPULS, provedená před konáním podzimních voleb, nezaznamenala žádné mimořádné předvolební vysílání či zařazení tematických pořadů, jež by se nadcházejícím volbám věnovaly. Analýza proto vychází z pravidelných pořadů zpravodajských a publicistických:

Zpravodajské vstupy vysílá program RÁDIO IMPULS každou hodinu pod názvem *Zprávy v celou*, ráno potom přibližně v 5:30, 6:30, 7:30 a 8:30 jejich kratší obdobu *Zprávy v půl*. Relace v 7:00 se nazývá *Sedm minut v sedm*, ve 12:00 *Polední speciál*.

Od pondělí do čtvrtka potom po zkrácené zpravodajské relaci od 18:00 hod. následuje *Kauza dne*, několikaminutový rozhovor s vybranou osobností (obvykle z politických kruhů), který se většinou nějakým způsobem vztahuje k aktuálnímu dění.

Cílem analýzy je posoudit, zda v daných pořadech ve sledovaném období, tj. od 11. 9. 2014 do 10. 10. 2014 nedošlo k porušení ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., resp. zda v daném období vysílání jako celek, i v rámci jednotlivých dílů pořadu (resp. zpravodajských příspěvků), dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování.

TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA

Primární cíl byl v zadání vymezen tak, aby analýza odpověděla na otázku, „do jaké míry sledované pořady naplnily požadavky poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů?“ či „do jaké míry sledované pořady naplnily požadavky poskytnout objektivní, vyvážený a nestranný obraz všech kandidujících subjektů, resp. jejich představitelů?“

Co však znamenají koncepty objektivity, vyváženosti, nestrannosti? Jak jim rozumět a jak je definovat?

Zákon č. 231/2001 Sb. sice hovoří o objektivitě, vyváženosti i nestrannosti (viz výše), uvedená zákonná definice ale nestanovuje žádné operacionální vymezení těchto pojmů, nijak blíže je nespecifikuje.

Jak objektivita, tak vyváženost a nestrannost jsou určitými profesními zvyklostmi a normativními očekáváními determinujícími zpravodajství a publicistiku. V rámci mediálních studií se však vedou spory o to, jak objektivitu dosáhnout a je-li to vůbec možné. Jedna z koncepcí žurnalistické objektivity vychází z předpokladu, že je možné určité objektivitu dosáhnout, či se tomuto ideálu alespoň přiblížit. Objektivita bývá v tomto pojetí chápána jako rutinní novinářská praxe umožňující odrážet skutečnost, a to prostřednictvím zveřejňování všech relevantních, fakticky správných a nezkrácených informací spolu s poskytováním dostatečně širokého spektra názorů i rovnocenného prostoru reprezentantům daných názorů.

Objektivitu či vyváženost vysílání je z tohoto hlediska možné analyzovat jak v přístupu k individuálním subjektům, o kterých se „hovoří“, tak k jednotlivým politickým seskupením, k jejich konkrétním představitelům, či názorovým proudům pomocí předem stanovených indikátorů objektivity. Hodnotit objektivitu je však nelehká věc a nejde ji pojmut celkově pouze kvantitativně. Vždy je třeba zohlednit více kritérií současně v daném kontextu. To, co může být pro jednoho objektivní, nemusí být objektivní pro druhého. Pro dosažení cílů analýzy jsme vycházeli z modelu Johanna Westerstahla. Ten hodnotí objektivitu z pohledu faktičnosti a nestrannosti. Faktičnost sestává z kritérií pravdivosti (přesnosti, informativnosti, úplnosti) a z kritérií relevance. Nestrannost je složena z kritérií vyváženosti a neutrální prezentace, tzn. takové, která je nehodnotící, která se nesnaží vzbudit senzací. (REIFOVÁ, Irena, Slovník

mediální komunikace, Portál 2004) Všechna zmíněná měřítka jsme zohlednili i v naší provedené analýze, ve které jsme si stanovili tzv. indikátory objektivnosti a vyváženosti. Byly jimi:

- indikátor četnosti zastoupení kandidujících subjektů v pořadech
- indikátor rozmanitosti subjektů, témat, postojů, názorových proudů v pořadech
- indikátor četnosti hodnotících soudů či charakteru výpovědí o subjektech (konfrontační, negativní, pozitivní)
- indikátor přesnosti a věcné správnosti informací

VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Na základě výše popsaného zadání analýzy jsme stanovili základní výzkumnou otázku, která zněla:

Dodržovalo předvolební vysílání sledovaných pořadů programu RÁDIO IMPULS ve sledovaném období zásady objektivního a vyváženého informování jako celek i v rámci jednotlivých dílů pořadů?

K zodpovězení hlavní výzkumné otázky jsme stanovili také specifické výzkumné otázky:

- I. S jakou četností analyzované pořady programu RÁDIO IMPULS informovaly o volební tematice?
- II. Jaký prostor byl věnován jednotlivým kandidujícím politickým subjektům v jednotlivých pořadech, i v celku vysílání?
- III. O kterých politických subjektech se ve zpravodajských relacích nejčastěji hovořilo? S jakou četností? S jakou valencí?
- IV. Jaká témata nastolovaly zpravodajské relace? V souvislosti s jakými politickými subjekty?
- V. Jaký byl výsledný mediální obraz politických subjektů medializovaných zpravodajskými relacemi?
- VI. Kteří hosté byli zváni do analyzovaných dílů pořadu *Kauza dne*? Existuje klíč, dle kterého byli hosté do pořadů zváni?
- VII. Jaké typy otázek, či konverzační strategie, byly užívány v *Kauze dne*?
- VIII. Jaký byl poměr konfrontačních/neutrálních/positivních výpovědí vůči hostům pořadu?
- IX. Jaké politické subjekty byly reprezentovány v *Kauze dne*?
- X. Jaký byl výsledný mediální obraz politických subjektů medializovaných v pořadu *Kauza dne*?

METODIKA VÝZKUMU

Základní soubor neboli soubor všech potenciálních výběrových jednotek výzkumu tvoří všechny zpravodajské i publicistické příspěvky týkající se volební tematiky či politiky obecně, které byly v rámci sledovaných pořadů odvysílány v období 11. 9. 2014 – 10. 10. 2014.

Jako základní analytickou jednotku jsme zvolili příspěvek, který tematizoval problematiku komunálních a senátních voleb do nebo obecně politiku. Příspěvek jsme definovali jako stopu, která je jednoznačně oddělena od předcházejícího a následujícího příspěvku. Vyjma příspěvku jsme pracovali ještě s dalším typem analytické jednotky – výpovědí (moderátorů, reportérů, komentátorů, expertů atd.). Tu jsme operacionalizovali jako část zprávy (sdělení), ve které je citován nebo popisován sledovaný subjekt. Výpověď je tak definována určitým subjektem (o kom se mluví), kontextem, v kterém je o subjektu hovořeno, jeho hodnocením, tematizací (o čem se mluví) a autorem výpovědi (kdo mluví). Změna kteréhokoli z těchto parametrů signalizuje zápis nové výpovědi. V jedné větě tedy může být obsaženo více výpovědí, stejně jako se více vět může skládat z výpovědi jediné.

K dosažení cílů analýzy a zodpovězení výše zmíněných otázek jsme aplikovali kombinaci kvantitativní obsahové analýzy a kvalitativní textuální analýzy.

ZPRAVODAJSKÉ RELACE RÁDIA IMPULS

Zpravodajské relace RÁDIA IMPULS sestávaly ve sledovaném období z celkem 3739 zpravodajských příspěvků, nepočítaje v to příspěvky sportovní a předpověď počasí. Z tohoto počtu bylo předmětem zkoumání pouze 1181 příspěvků, které se tematicky věnovaly buď přímo volbám, nebo politice obecně.

Zatímco obecně politické příspěvky tvořily více než čtvrtina zpravodajských příspěvků ze sledovaného období, příspěvky s volební tematikou necelých 6%.

Počet zpravodajských příspěvků volebních / podíl z celku	219	5,9%
Počet zpravodajských příspěvků politických / podíl z celku	962	25,7%
Počet ostatních zpravodajských příspěvků / podíl z celku	2558	68,4%
Počet zpravodajských příspěvků celkem / celek	3739	100,0%

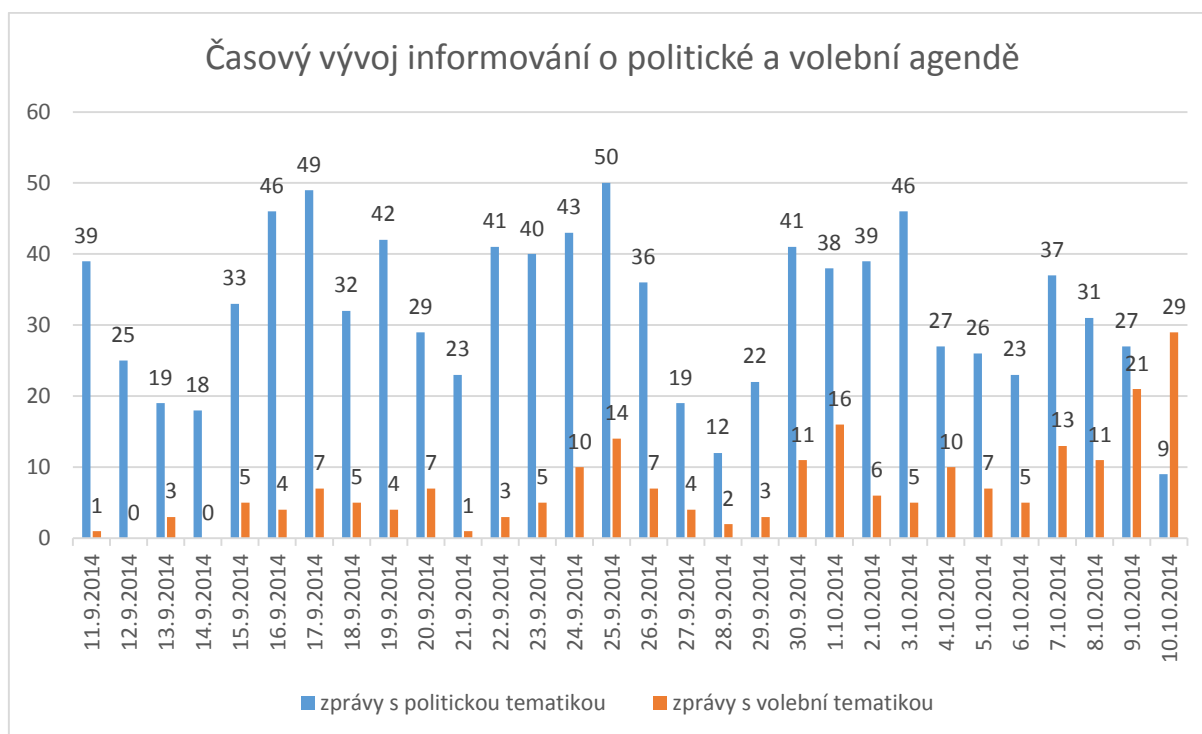
Tabulka 1

Za politické jsme označovali takové příspěvky, které se nějakým způsobem týkaly politiky. Ve zpravodajských relacích na programu RÁDIO IMPULS pak měly tyto příspěvky současně ve všech případech i politické aktéry.

Jako volební jsme kódovali všechny příspěvky, v nichž padla být zmínka o nadcházejících volbách. Ve většině případů však téma voleb v těchto příspěvcích obsahově převládlo.

Zastoupení obecně politických zpráv bylo rovnoměrně rozprostřeno do zpravodajských relací v průběhu celého sledovaného období. Počet volebních příspěvků ztelně kolísala, za poslední dva dny (t. j. 9. 10. a 10. 10. 2014) pak provozovatel ve svých zpravodajských relacích odvysílal celkem 50 příspěvků s volební tematikou, tedy čtvrtinu celkového počtu ze sledovaného měsíce.

Oproti výsledkům, které vzešly z předchozí analýzy, zkoumající měsíční období před volbami do EP, došlo v počtu příspěvků pouze k zanedbatelnému posunu. Jediná, zato však citelná odchylka, se projevila v počtu příspěvků s volební tematikou, jejichž počet (a tudíž i poměrné zastoupení) se více než zdvojnásobil. Ve zpravodajství vzrostl počet kauz, souvisejících s volbami, ale také se na celkovém rozložení zpráv projevila skladba hostů v pořadí Kauza dne: ve sledovaném období tentokrát političtí hosté převažovali a téma voleb se logicky stalo leitmotivem rozhovorů s třemi kandidáty na pražského primátora (T. Hudečkem, A. Krnáčovou a B. Svobodou), což se výrazně odrazilo i na rozložení volebních zpravodajských příspěvků. Častěji než v případech předchozích voleb také jednotliví aktéři i samotní moderátoři zmiňovali nadcházející volby v souvislosti s rozličnými kauzami nebo politickými událostmi. Typickým příkladem budiž rekonstrukce veřejných toalet na stanici metra Můstek, kterou redakce označila za projev předvolební kampaně, jak naznačuje i senační název příspěvku „Předvolební kampaň už dorazila i na pražské záchodky.“ Z příspěvků s volební tematikou rovněž ční zanedbatelný počet těch, které se věnují s volbami spojeným kauzám. Podíl příspěvků tohoto typu byl mnohem vyšší, než před volbami do EP.

Obr. 1

POLITICKÉ PŘÍSPĚVKY

Tematická agenda

Jedna zpráva ve většině případů obsahovala více výpovědí, mnohdy odlišných nejen podle jednotlivých aktérů, ale i samotných témat. Následující dvě tabulky tedy představují jak souhrn obecných nebo hlavních témat zpravodajského příspěvku, tak přehled témat konkrétních – témat jednotlivých výpovědí. Tabulky jsou řazeny sestupně dle zastoupení: na předních místech se nacházejí témata nejfrekventovanější, na posledním nejméně častá.

Jedním z typických rysů zpravodajství RÁDIA IMPULS, který se projevuje téměř ve všech indikátorech, je značná pozornost upřená k regionům. Zřetelná snaha o informační decentralizaci nečíší pouze z politického zpravodajství – snad ještě větší zastoupení měly v pravidelné rubrice *Zprávy z regionů* nepolitické informace z oblastí, které referovaly například o chystaných akcích, resp. o místním dění obecně. Nezdá se, že by se jednalo o účelové předvolební vychýlení agendy, neboť zastoupení výpovědí, týkajících se regionálního dění nebo politiky (13,0%), odpovídá zastoupení před volbami do EP (12,3%).

Mnohé ze zpravodajských příspěvků se pohybovaly na hranici více témat, například častá témata finance nebo legislativa se v mnoha oblastech překrývala, podobně jako přechod Věry Jourové z Ministerstva pro místní rozvoj do Evropské komise zasahoval jak do zahraniční politiky (konkrétně unijních záležitostí), tak do tuzemské politiky obecně – když se jednalo o hledání nového ministra, resp. ministryně. V některých případech se tak mohlo v jednom zpravodajském příspěvku, okódovaném obecným tématem, vyskytovat více konkrétních témat, čímž se podařilo alespoň v hrubých obrysech vystihnout obsahovou šíři těchto mezních případů.

TÉMA OBECNĚ	četnost	podíl
politika obecně	534	55,5%
regionální politika	219	22,8%
zahraniční politika	180	18,7%
sociální politika	25	2,6%
krimi	4	0,4%
celkem zpr. příspěvků	962	100,0%

Tabulka 2

TÉMA KONKRÉTNĚ	četnost	podíl
politika obecně	372	18,2%
legislativa	255	12,5%
finance	219	10,7%
dění v regionech	167	8,2%
Ukrajina	164	8,0%
krimi	154	7,5%
doprava	123	6,0%
EU politika	103	5,0%
regionální politika	99	4,8%
sociální politika	70	3,4%
zdravotnictví	66	3,2%
zemědělství	43	2,1%
školy	36	1,8%
armáda	33	1,6%
minimální mzda	28	1,4%
IS	26	1,3%
služební zákon	20	1,0%
životní prostředí	19	0,9%
Opencard	14	0,7%
vnitrostranická politika	14	0,7%
kauza tunelu Blanka	11	0,5%
církevní restituce	6	0,3%
kauza Nagyová	5	0,2%
celkem výpovědí	2047	100,0%

Tabulka 3

Oproti předchozí analýze došlo k jistému posunu v metodickém vymezení obecných i konkrétních témat, nicméně ve složení agendy se neprojevovalo nijak razantní vychýlení: v politických příspěvcích i výpovědích převažovala obecně politická témata, následována regionální politikou (resp. děním v regionech) a zahraniční politikou, jejíž nejčastějšími tématy byly výpovědi související se situací na Ukrajině, cesta Věry Jourové k pozici eurokomisařky, ale i otázka vývozu, zahraniční spolupráce mj. při budování silničního spojení s Rakouskem a v neposlední řadě záležitosti týkajících se obrany – ať už šlo o úspěch generála Petra Pavla v NATO, nebo o hrozby tzv. Islámského státu.

Tematického zastoupení se zásadním způsobem dotklo koncepční rozhodnutí, zda do kódovací knihy zanášet i takové příspěvky z regionů, které nemají žádného, byť sebeobecnějšího, politického aktéra, resp. jež nelze označit za tematicky politické. Obdobně jako v předchozí analýze jsme nakonec zvolili

kódování opravdu pouze politických (a volebních) příspěvků, resp. příspěvků s politickým aktérem. Z hlediska dodržování § 3 zákona č. 231/2001 Sb. by takto získaná data, bez politicky identifikovatelných aktérů nebo témat, neměla dostatečnou váhu. A to i přes to, že zpravodajské příspěvky z regionů mají pro posluchače z té které oblasti před komunálními volbami nepochybně poněkud jiný nádech, než obvykle. Zazní-li ve vysílání například zpráva z menší obce o posílení hlídek městské policie nebo o zvelebování prostředí a pořádání kulturních akcí, může takové informování implicitně vytvářet pozitivní obraz o momentálních představitelích obce. Stejnou měrou ovšem může vyvolávat konotace ambivalentní, nebo dokonce negativní, jedná-li se o události, které jsou v dané oblasti kontroverzní. Především však lze nuance tohoto typu jen stěží označit za průkazné porušení zákona č. 231/2001 Sb. Z těchto důvodů jsme zachovali původní systém kódovací knihy – tedy kódování pouze explicitně politických zpravodajských příspěvků, resp. těch, v nichž dojdou, byť sebenepatrnější zmínky, nadcházející volby.

Tematická agenda politických (nevolebních) příspěvků měla nepřekvapivou strukturu, jak vyplývá již z výše uvedených tabulek i komentáře k nim.

Podobně jako v minulém roce, významnou část příspěvků vřadila do politické kategorie nikoli tematika, ale účast politického aktéra, resp. mluvčího – příkladem budiž reportáž o boji proti dětské obezitě, v níž bylo zmíněno Ministerstvo zdravotnictví, nebo upoutávky na konání Dnů NATO v Ostravě, které navštívili političtí představitelé ČR.

Z hlediska tematického rozložení a obsahové struktury příspěvků tedy nedošlo v daném období k porušení zákona č. 231/2001 Sb.

Struktura politických aktérů

Vzhledem k velikému množství dat vystupovalo ve zpravodajských relacích i ohromné množství aktérů – v nevolebních zpravodajských příspěvcích s politickou tematikou, resp. aktérem se jednalo o celkem 2047 výpovědí s aktérem, kterého bylo lze nějakým způsobem označit za činitele politického. Politická příslušnost byla v souvislosti s jednotlivými aktéry zmíněna naprosto výjimečně – obvykle pouze v případech, kdy samotná příslušnost k nějakému uskupení byla tématem zpravodajského příspěvku. Za aktéra jsme v analýzách považovali i politickou stranu/hnutí jako takové. V přečastých případech, kdy jednotliví straníci nebyli přiřazeni ke konkrétnímu uskupení, jsme jejich příslušnost v kódovací knize doplňovali. Příslušnost jsme nedoplňovali v případě zastupitelů malých obcí, které jsme zařazovali do zvláštní kategorie pro komunální politiky – ať už se jedná o blíže neurčené členy vedení obcí (zařazené do příslušnosti „různé“ – pro detailní rozpis viz Tabulku č. 5), nebo o zvláštní skupinu „starostové.“

Tabulka č. 5 zachycuje poměrné i absolutní zastoupení konkrétních politických stran a seskupení ve výpovědích, které byly součástí politických zpravodajských příspěvků. Zastoupení jednotlivých stran a hnutí poměrně uspokojivě odpovídá jejich významu v politickém či společenském životě, jak jej lze posoudit alespoň z rozložení politických sil v kontextu celostátní politiky. Omezený čas, kterým trpí rozhlasové zpravodajské relace, vměstnávající do necelých pěti minut často pět až sedm zpravodajských příspěvků, zapříčiňuje, že se pozornost upíná jen na nejvýznamnější představitele politického života. Z politických aktérů se tak dostává pozornosti především představitelům oficiálních míst – například členům vlády a vedením měst a obcí. Opoziční političtí aktéři, ať už se jedná o celostátní nebo regionální politiku, obvykle získávají ve vysílání prostor pouze v souvislosti s konkrétními kauzami, které se jich nějak dotýkají.

Jak je zřejmé, nejčastěji jsou zastoupeni političtí aktéři zařazení do kategorie „různé“ – tedy obvykle kolektivní politické instituce jako vláda (190x), obě komory Parlamentu (163x), vedení rozličných územních celků atd. Podrobnější rozklad se nachází v Tabulce č. 5.

Nejčastěji zmiňovanými politicky identifikovatelnými aktéry byli zástupci dvou vládních stran (KDU-ČSL zaujímá mezi politickými uskupeními až 5. místo), což odpovídá i jejich aktuálnímu významu ve společnosti. Poměrně vysoké umístění opozičních stran ODS a TOP 09 pak plyne z toho, že jejich zástupci byli hosty Kauzy dne. Obdobně jako před volbami do EP, strukturu politických aktérů zásadním způsobem ovlivnila právě skladba hostů, kteří ve sledovaném období promlouvali v pořadu Kauza dne. Hosté i témata, jimž se moderátoři pořadu věnovali, tak pronikala do zpravodajské agendy, jak je patrné například z výskytu určitých politických představitelů v průběhu času – jako zvláštní zpravodajský příspěvek byl kódován nejen výběr z již odvysílaných dílů, ale i upoutávky na ně, které mnohdy obsahovaly i nástin otázek, jimž se konkrétní pořad bude věnovat.

Oproti minulé analýze lze u aktérů rozlišit, zda v příspěvku hráli hlavní, či vedlejší úlohu. Rozptyl poměrného zastoupení hlavních aktérů toho kterého politického uskupení kolísá od nuly do sta procent, což dokládá, že daná kategorie sama o sobě nemá vypovídající hodnotu. Rozložení hlavních aktérů pouze následuje tematickou agendu – především konkrétní kauzy, jimž se zpravodajství věnovalo, čehož nejlepším dokladem je právě stoprocentní zastoupení hlavních aktérů u bývalých členů ČSSD – jedná se ve všech případech o Davida Ratha, který byl hostem jedné Kauzy dne, z níž, jako obvykle, vzešlo několik zpravodajských příspěvků, jichž byl bývalý ministr hlavní postavou. Tato kategorie tak pouze stvrzuje rozložení témat a z hlediska dodržování zákona nepřináší žádný uplatnitelný závěr.

příslušnost	četnost	podíl z aktérů	vedlejší aktér	hlavní aktér	podíl hl. aktérů
různá	514	25,1%	310	204	39,7%
ČSSD	414	20,2%	306	108	26,1%
ANO	317	15,5%	161	156	49,2%
ministerstvo	210	10,3%	169	41	19,5%
prezident	154	7,5%	70	84	54,5%
TOP 09	92	4,5%	65	27	29,3%
ODS	74	3,6%	61	13	17,6%
KDU-ČSL	54	2,6%	36	18	33,3%
za ANO	43	2,1%	10	33	76,7%
KSČM	30	1,5%	20	10	33,3%
bez příslušnosti	29	1,4%	23	6	20,7%
starostové - obce	29	1,4%	26	3	10,3%
ÚSVIT	25	1,2%	15	10	40,0%
exČSSD	22	1,1%	0	22	100,0%
expresident	18	0,9%	12	6	33,3%
za TOP 09	6	0,3%	6	0	0,0%
exODS	5	0,2%	2	3	60,0%
STAN	5	0,2%	5	0	0,0%
exVV	3	0,1%	3	0	0,0%
Žít Brno	1	0,0%	1	0	0,0%
DS (zrušena)	1	0,0%	1	0	0,0%
SPO	1	0,0%	1	0	0,0%
celkem výpovědí	2047	100,0%	1303	744	36,3%

Tabulka 4

Tabulka č. 5 představuje kompletní přehled všech jednotlivých aktérů, i s jejich rozřazením podle příslušnosti a seznamem témat, v jejichž souvislosti byli zmíněni.

Jak stojí výše, nejpočetněji jsou zastoupeni nejvyšší představitelé institucionální, kteří v příspěvcích promlouvali z pozice svého úřadu, ať voleného nebo nevoleného. Kromě zástupců politicky zařaditelných byli aktéry nevolebních zpravodajských příspěvků i činitelé stranicky nezařaditelní. Jednalo se o politiky bez příslušnosti (Jaromír Drábek, Pavel Rychetský atd.), o politicích v plurálu bez určení příslušnosti, leč jistě politicky zařazených („různá příslušnost“), ale i o samotné úřady (Vláda, různá ministerstva a místní zastupitelstva.) Tyto úřady pak byly zastoupeny mezi aktéry obzvláště početně – ministerstva 85x, místní zastupitelstva 117x, Vláda ČR 190x, Parlament 163x, prezident 154x. I tento poměr dokládá, že rozhlasové zpravodajství, prostorově i redakčně poměrně skromné, v němž se navíc každá zpráva několikrát během dne zopakuje, věnuje čas převážně aktérům společensky nejvýznamnějším: i v případě mnohých aktuálních kauz byl obvykle zmíněn pouze nejvyšší představitel resortu, případně resort obecně.

Zastoupení aktérů a témata, v souvislosti s nimiž se ve zpravodajství objevili, nevykazuje takové odchylky, na základě nichž bychom mohli politické příspěvky z daného období označit za nevyvážené. Z hlediska struktury politických aktérů tedy nedošlo k porušení zákona č. 231/2001 Sb.

Aktér/politická příslušnost	Četnost	Podíl	Počet ZP	Témata
ANO	317	15,5%	267	Politika obecně (93x), EU politika (67x), doprava (60x), finance (31x), legislativa (16x), armáda (13x), Ukrajina (12x), IS (8x), krimi (7x), sociální politika (6x), dění v regionech (2x), zemědělství (1x), životní prostředí (1x)
ANO	20			
Babiš Andrej	101			
Brabec Richard	1			
Faltýnek Jaroslav	2			
Jermanová Jaroslava	1			
Jourová Věra	100			
Prachař Antonín	55			
Stropnický Martin	37			
BEZPP za ANO	43	2,1%	43	
Šlechtová Karla	37			
Válková Helena	6			
bez příslušnosti	29	1,4%	22	Krimi (15x), dění v regionech (5x), finance (4x), politika obecně (2x), sociální politika (2x)
Adámek Miroslav	1			
Baxa Robert	2			
Drábek Jaromír	7			
Rychetský Pavel	2			
Šiška Vladimír	7			
Závodský Ondřej	4			
Zoufalík Bohumil ²	6			
ČSSD	414	20,2%	348	Ukrajina (65x), finance (62x), politika obecně (58x), krimi (43x), dění v regionech (28x), regionální politika (24x), zdravotnictví (24x), sociální politika (20x), legislativa (16x), minimální mzda (15x), doprava (12x), školství (12x), EU politika (8x), vnitrostranická politika (6x), IS (6x), služební zákon (5x), životní prostředí (4x), armáda (3x), církevní restituce (3x)
Birke Jan	4			
ČSSD	28			
Hamáček Jan	4			
Hašek Michal	17			
Horký Petr	9			
Houska Roman	11			
Huml Stanislav	1			
Chládek Marcel	12			
Chovanec Milan	66			
Marksová - Tominová Michaela	25			
Mládek Jan	7			
Němeček Svatopluk	40			
Netolický Martin	3			
Novotný Josef	3			
Onderka Roman	3			
Petera Miloš	3			
Řihák Josef	4			
Sobotka Bohuslav	136			

² V komunálních volbách kandidoval za „Hnutí pro lepší desítku – Nezávislí pro Prahu 10.“

<http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=11&xdz=5&xnumnuts=1100&xobec=500224&xstrana=0>

Škromach Zdeněk	7			
Štěch Milan	2			
Tesařík Martin	1			
Tvrdlík Jaroslav	2			
Vaňhová Jana	8			
Zaorálek Lubomír	18			
DS	1	-	1	Krimi (1x)
DS	1			
exČSSD	22	1,1%	22	Krimi (22x)
Rath David	22			
exODS	5	0,2%	5	Krimi (3x), kauza Nagyová (2x)
Nagyová Nečasová Jana	4			
Novák Alexandr	1			
expresident	18	0,9%	18	Politika obecně (10x), dění v regionech (5x), EU politika (2x), krimi 1x)
Havel Václav	9			
Klaus Václav	9			
exVV	3	0,1%	3	Doprava (3x)
Bárta Vít	3			
KDU-ČSL	54	2,6%	53	Legislativa (20x), zemědělství (19x), církevní restituce (3x), politika obecně (3x), sociální politika (3x), dění v regionech (2x), krimi (2x), EU politika (1x), Ukrajina (1x)
Bělobrádek Pavel	9			
Čunek Jiří	1			
Herman Daniel	3			
Jurečka Marian	29			
KDU-ČSL	9			
Svoboda Kamil Jan	2			
Zdechovský Tomáš	1			
KSČM	30	1,5%	27	Politika obecně (12x), finance (8x), Ukrajina (5x), legislativa (2x), regionální politika (2x), zdravotnictví (1x)
Filip Vojtěch	4			
KSČM	14			
Ondráček Zdeněk	12			
ministerstvo	210	10,3%	85	Finance (36x), legislativa (22x), zdravotnictví (20x), zemědělství (20x), Ukrajina (19x), školství (15x), sociální politika (14x), krimi (13x), politika obecně (11x), regionální politika (10x), doprava (7x), armáda (5x), Opencard (4x), životní prostředí (3x)
Dostálová Klára	7			
ministerstva	4			
Ministerstvo dopravy	11			
Ministerstvo financí	37			
Ministerstvo kultury	4			
Ministerstvo obrany	6			
Ministerstvo práce a sociálních věcí	13			
Ministerstvo pro místní rozvoj	12			
Ministerstvo průmyslu a obchodu	2			
Ministerstvo spravedlnosti	13			
Ministerstvo školství	20			
Ministerstvo vnitra	20			

Ministerstvo zahraničních věcí	19			
Ministerstvo zdravotnictví	24			
Ministerstvo zemědělství	17			
Ministerstvo životního prostředí	1			
ODS	74	3,6%	51	Legislativa (21x), doprava (19x), dění v regionech (5x), politika obecně (5x), EU politika (5x), regionální politika (5x), Ukrajina (4x), vnitrostranická politika (4x), zdravotnictví (3x), Opencard (2x), kauza tunelu Blanka (1x)
Bém Pavel	1			
Fiala Petr	5			
Houdek Robert	1			
Julínek Tomáš	6			
Kotzian Robert	1			
Major Martin	2			
Němcová Miroslava	2			
ODS	36			
Řebíček Aleš	6			
Stanjura Zbyněk	4			
Svoboda Bohuslav	3			
Tichavský Květoslav	2			
Topolánek Mirek	1			
Zahradil Jan	4			
prezident	154	7,5%	154	Politika obecně (44x), Ukrajina (25x), krimi (16x), armáda (12x), EU politika (11x), dění v regionech (9x), sociální politika (9x), služební zákon (6x), finance (4x), regionální politika (4x), IS (3x), legislativa (3x), školství (3x), vnitrostranická politika (2x), zdravotnictví (1x), zemědělství (1x), životní prostředí (1x)
Zeman Miloš	154			
různá	514	25,1%	405	Legislativa (121x), finance (68x), dění v regionech (67x), politika obecně (65x), regionální politika (39x), doprava (22x), Ukrajina (19x), zdravotnictví (17x), sociální politika (16x), krimi (16x), minimální mzda (13x), životní prostředí (10x), EU politika (8x), služební zákon (8x), kauza tunelu Blanka (7x), školství (6x), IS (5x), kauza Nagyová (3x), vnitrostranická politika (2x), zemědělství (2x)
Brno - magistrát	3			
Jihočeský kraj	2			
Jihomoravský kraj	1			
opozice	3			
politici	31			
Předpředchozí vláda	10			
PSP ČR	127			
Senát	36			
vedení kraje - Hradec Králové	1			
vedení kraje - Jihomoravského	1			
vedení kraje - Karlovarského	3			
vedení kraje - Libereckého	3			
vedení kraje - Středočeského	9			
vedení krajů	6			
vedení měst - Brdy	2			
vedení města - Bohumín	2			
vedení města - Brno	1			

vedení města - Havířov	2			
vedení města - Hodonín	1			
vedení města - Hradec Králové	1			
vedení města - Jaroměř	2			
vedení města - Karviná	6			
vedení města - Kopřivnice	1			
vedení města - Litomyšl	1			
vedení města - Mariánské Lázně	6			
vedení města - Náchod	9			
vedení města - Olomouc	3			
vedení města - Orlová	2			
vedení města - Ostrava	3			
vedení města - Plzeň	8			
vedení města - Praha	16			
vedení města - Praha 10	10			
vedení města - Šumperk	1			
vedení města - Tábor	2			
vedení města - Uherské Hradiště	2			
vedení města Jablonec/Nisou	2			
vedení města Klášterec/Ohří	1			
vedení města Morkovice	2			
vedení města Sokolov	2			
Vláda ČR	190			
SPO	1	-	1	Politika obecně (1x)
Mynář Vratislav	1			
STAN	5	0,2%	5	Legislativa (5x)
STAN	5			
starosta	29	1,4%	29	Děni v regionech (13x), krimi (9x), regionální politika (7x)
Danihelová Lucie	1			
Horák Pavel	2			
Jakobec Karel - zástupce starosty	2			
Kligl Josef	1			
Kratochvíl Josef	2			
Málek Pavel	1			
Mazánková Kateřina	9			
místostarostka Veličky	2			
starosta Jičina	1			
starostové	2			
starostové - Plzeňsko	2			
Vele Miloš - zástupce starosty	2			
Zubíček Vojtěch	2			
TOP 09	92	4,5%	77	Politika obecně (25x), legislativa (19x), děni v regionech (19x), Opencard (8x), regionální politika (7x), finance (6x), Ukrajina (4x),
Honzárek Libor	2			
Hudeček Tomáš	23			
Kalousek Miroslav	34			

Nouza Jiří	3			kauza tunelu Blanka (3x), služební zákon (1x)
Richter Pavel	2			
Schwarzenberg Karel	1			
TOP 09	25			
Vorlíčková Eva	2			
BEZPP za TOP 09	6	0,3%	6	Ukrajina (5x), EU politika (1x)
Pospíšil Jiří	1			Legislativa (10x), politika obecně (6x), Ukrajina (5x), IS (4x)
Štětina Jaromír	5			
ÚSVIT	25	1,2%	21	
Okamura Tomio	14			Regionální politika (1x)
ÚSVIT	11			
Žít Brno	1	-	1	
Hollan Matěj	1			

Tabulka 5

Následující dvě tabulky porovnávají rozložení politicky zařaditelných aktérů před volbami do EP a před komunálními volbami. Celkově bylo poměrné zastoupení politicky identifikovatelných aktérů nižší než před evropskými volbami, pořadí zastoupených stran zůstalo obdobné, mírné odchylky byly opět způsobeny konkrétními kauzami, které v tom kterém období rezonovaly mediálním prostředím, resp. v případě nevládních stran fakt, zda některý z jejich zástupců byl hostem Kauzy dne.

Zatímco pro volby do EP sestavovala politická uskupení kandidátky jednotné pro celou ČR, komunální volby vynikaly v uplynulém roce svou pestrostí i počtem kandidujících. Vnucuje se tedy otázka, do jaké míry jsou relevantní údaje o celostátně působících stranách, když na komunální úrovni mnohdy získávala uskupení místní. V případě celoplošného rozhlasového vysílání, v němž je zpravodajství vyčleněno pouze několik málo minut do hodiny, tak nelze očekávat, že by došly zmínky všechny kandidující subjekty. Proto se analýza v tomto ohledu zaměřuje spíše na celkové a obecně míněné zachování § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., spíše nežli na jeho specifické naplňování prismatickým předvolebním klání. Z tohoto hlediska pak lze shrnout, že, podobně jako v případě předchozí analýzy, je procentuální zastoupení zhruba adekvátní významu stran ve společnosti, jak na něj lze alespoň usuzovat z rozložení stran v Parlamentu a výzkumů veřejného mínění. Velký propad mezi dvěma silnějšími vládními uskupeními a ostatními stranami a hnutími způsobuje již výše zmíněná vlastnost úspornějších zpravodajských pořadů, které popřávají sluchu převážně oficiálním zástupcům, institucím a jejich nejvyšším představitelům.

příslušnost	četnost	podíl z aktérů
ČSSD	565	28,4%
ANO	198	10,0%
ODS	146	7,3%
TOP 09	132	6,6%
exODS	66	2,6%
KDU-ČSL	45	2,3%
KSČM	41	2,1%
exČSSD	15	0,8%
DSSS	13	0,7%
ÚSVIT	11	0,6%
exVV-exLIDEM	9	0,5%
SPO	7	0,4%
SZ	6	0,3%
Svobodní	4	0,2%
NS-LEV 21	4	0,2%
STAN	5	0,3%
LES	1	0,1%
celkem výpovědí	1274	64,1%

příslušnost	četnost	podíl z aktérů
ČSSD	414	20,2%
ANO	317	15,5%
TOP 09	92	4,5%
ODS	74	3,6%
KDU-ČSL	54	2,6%
za ANO	43	2,1%
KSČM	30	1,5%
ÚSVIT	25	1,2%
exČSSD	22	1,1%
za TOP 09	6	0,3%
exODS	5	0,2%
STAN	5	0,2%
exVV	3	0,1%
Žít Brno	1	0,0%
DS	1	0,0%
SPO	1	0,0%
celkem výpovědí	1093	53,4%

Tabulka 6

Valence a kontext

Valence - hodnocení

Výpovědi ve zpravodajských příspěvcích obecně politického zaměření byly jen naprosto výjimečně nějak hodnotově zabarveny: pro účely této analýzy jsme z hlediska valence hodnotili pouze politická seskupení, nikoli nepolitické či stranicky nezařaditelné aktéry. Po zralé úvaze jsme nakonec vyřadili i aktéry kódované jako bývalé členy určité strany. Fakt, že se například nějakého valenčně negativního chování dopustil bývalý člen nějaké strany, může totiž pro onu stranu vyznít paradoxně jak kladně, tak záporně – kladně v případě, že se strana od nepříznivě hodnoceného aktéra „očistila,“ záporně že byl vůbec kdy její součástí. Jedná se navíc pouze o několik málo aktérů (exODS – Jana Nagyová, Alexandr Novák; exČSSD – David Rath, exVV – Vít Bárta), kteří se obvykle ve zpravodajském příspěvku vyskytovali spolu se svými bývalými spolustraníky, případně došla zmínky samotná strana. Valenční či kontextuální náboj vzhledem k politickým aktérům tak analýza zachytila.

Celkem ve sledovaném období zaznělo 1062 výpovědí, jejichž aktérem byla nějaká politická strana či hnutí nebo jejich členové. Z toho pouze 12 (tedy 1,1%) výpovědí bylo laděno ambivalentně, 29 negativně (2,7%) a žádná pozitivně, ostatní výpovědi (1021 = 96,1%) byly valenčně neutrální. S výjimkou tří ambivalentních výroků souvisejících s Danielem Hermanem (KDU-ČSL) a jednoho negativního, který mířil na Andreje Babiše (moderátorka pro úplnost pouze tlumočila názor opozice na schválený státní rozpočet), byly původcem všech hodnocení externí mluvčí, nikoli zástupci redakce. Jednalo se například o spor mezi předsedy ČSSD a ODS, v němž Petr Fiala a Bohuslav Sobotka navzájem osočovali stranu toho druhého z neobratných nebo dokonce podezřelých kroků v resortu dopravy. Prostor byl tak popřán oběma stranám sporu, čímž provozovatel zachoval zpravodajskou vyváženost.

Tato mezistranická přestřelka se projevila v osmi **negativních** hodnoceních strany ODS mluvčím Bohuslavem Sobotkou a v čtyřech stejně kriticky laděných výpovědích Petra Fialy na adresu Andreje Babiše a Antonína Prachaře. Andrej Babiš sám byl účastníkem dalšího sporu, který se otiskl do valenčních grafů a tabulek, a sice v souvislosti se schvalováním státního rozpočtu, jehož údajnou neprozíravost napadl bývalý ministr financí Miroslav Kalousek. Zatímco kritika, která z úst Miroslava Kalouska v zpravodajství zazněla, nebyla adresná, byť implicitně směřovala na vládu a úřadujícího ministra financí, Andrej Babiš se coby mluvčí negativně vyjadřoval přímo o Miroslavu Kalouskovi. Odtud pochází polovina valenčně negativních výpovědí, jichž měla strana TOP 09 kvantitativně nejvíc. 6 výpovědí Andreje Babiše bylo ovšem vyváženo již zmíněným kritickým komentářem Miroslava Kalouska a i redakční text, který tyto přímé promluvy obklopoval, dal rovnocenný prostor oběma názorům.

Původcem dalších šesti negativních hodnocení na adresu bývalého pražského primátora za TOP 09 Tomáše Hudečka byl tehdejší starosta Prahy 10 Bohumil Zoufalík,³ který označil primátorovy výroky na adresu zastupitelů Prahy 10 za lživé. Vypjaté výroky se z obou stran řinuly kvůli kauze „Dolíček“, tedy stadionu Bohemians ve Vršovicích. Tomáš Hudeček sice přímo v dané reportáži nepromluvil, ale názor jeho i Magistrátu přetlumočila redaktorka, čímž byla naplněna maxima vyváženosti. Ačkoli tedy redakce zajistila, aby ve vysílání zazněl pohled obou stran, vzhledem ke konkrétní formulaci se tato vyváženost dostatečně neprojevila v kvantitativním výstupu. Podobným případem byla i výměna názorů mezi Svatoplukem Němečkem a Andrejem Babišem, v níž dostali sice oba ministři vyrovnaný prostor pro vyjádření, ale zatímco Andrej Babiš mluvil adresně o Svatopluku Němečkovi, tento se kriticky vymezoval vůči Ministerstvu financí. V tabulce shrnující valenci výpovědí o jednotlivých stranách se tak projevilo pouze v podobě čtyř negativních výpovědí na adresu ČSSD, ačkoli byly adekvátně vyváženy čtyřmi negativně laděnými výpověďmi Svatopluka Němečka, z jehož zmínky o Ministerstvu financí a kontextu celé zprávy bylo zcela zřejmé, že se jedná o spor s Andrejem Babišem, aniž by toto jméno v přímé řeči zaznělo.

Ambivalentní valenci měla již zmíněná moderátorčina poznámka, že ministr kultury Daniel Herman „coby lidovec“ vítá církevní restituce, ale zapomíná, že vládní ČSSD na jejich zrušení vybudovali kampaň. Pět ambivalentně laděných výpovědí na adresu TOP 09 (konkrétně Miroslava Kalouska) pocházelo z promluvy Andreje Babiše a týkalo se sporů o schvalování státního rozpočtu, v kteréžto souvislosti byl popřán sluch i Miroslavu Kalouskovi, ač ten svou kritiku nevedl tak explicitně (viz výše).

Ve sledovaném období neměl **pozitivní** valenci žádný z politických zpravodajských příspěvků.

Při detailním pohledu na konkrétní zpravodajské příspěvky, resp. výpovědi, se ukazuje, že zdánlivá vychýlení, která se projevila v tabulce a grafu popisujícím valenci výpovědí, byla ve skutečnosti vyvážena. Že, až na jedinou výjimku, zaznělo hodnocení vždy v přímé řeči mimo redakčního mluvčího a že bylo důsledně zajištěno, aby dostali obdobný prostor k vyjádření i ti, jichž se hodnocení týkalo, kteří obvykle opáčili rovněž hodnocením protistrany.

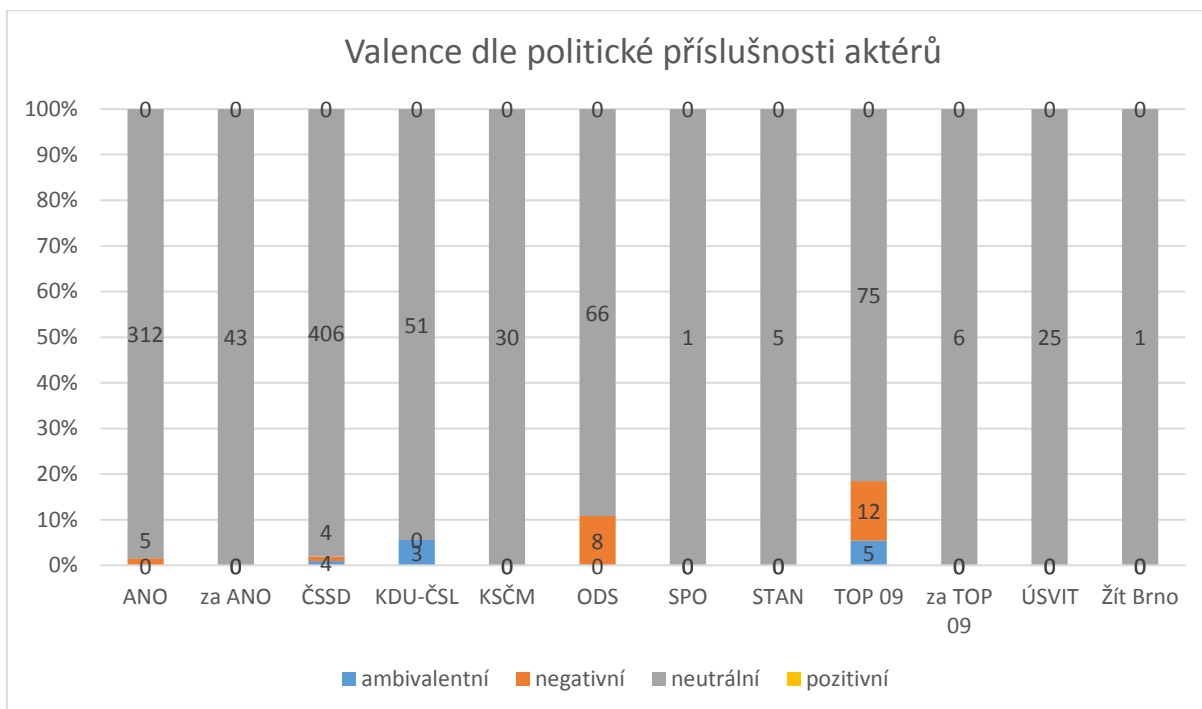
Zákonem určené normy tak byly dodrženy.

	ambivalentní	negativní	neutrální	pozitivní	celkem
ANO	0	5	312	0	317
za ANO	0	0	43	0	43
ČSSD	4	4	406	0	414
KDU-ČSL	3	0	51	0	54

³ Redakcí mylně označen za člena ODS.

KSČM	0	0	30	0	30
ODS	0	8	66	0	74
SPO	0	0	1	0	1
STAN	0	0	5	0	5
TOP 09	5	12	75	0	92
za TOP 09	0	0	6	0	6
ÚSVIT	0	0	25	0	25
Žít Brno	0	0	1	0	1

Tabulka 7

Obr. 2

Kontext

Indikátor kontextuálního zabarvení sloužil při analýze k zachycení toho, v jaké souvislosti byl ten který aktér v zpravodajství zmíněn. Zabarování kontextu jsme posuzovali vzhledem k aktérovi, tedy vrhala-li například nějaká kauza na aktéra pozitivní světlo, označili jsme kontext jako „pozitivní,“ hrál-li aktér v případě nejednoznačnou roli, pak coby „ambivalentní“ atd.

Podobně jako v případě předchozích voleb, i tentokrát se projevil vzhledem k jednotlivým stranám velmi různorodý kontext, který také do značné míry vypovídá o tom, zda ta která strana dostává v médiích prostor pravidelně, nebo pouze v souvislosti s určitými kauzami. Tak stoprocentní ambivalentnost v případě KSČM způsobil nepřekvapivý fakt, že příslušníci strany, resp. strana obecně, byli aktéry zpráv, které se týkaly nejednoznačných, ba třaskavých témat.

Oproti předchozímu předvolebnímu vysílání vzešly z politických příspěvků poměrně vyrovnané výsledky – výpovědi s negativním či pozitivním kontextem bylo v těchto zprávách početně téměř zanedbatelné minimum a silné zastoupení kontextuálně ambivalentních výpovědí nelze apriorně

označit za příznak nevyváženosti. Jednotlivé případy jsou podrobně rozepsány níže, a analýza dokládá, že ani v případě stran, které měly vyšší podíl ambivalentních výpovědí, nedošlo k porušení zákona.

Jednoznačně nejčastěji byla v **negativních** souvislostech zmiňována strana ČSSD. Vzhledem k celkovému počtu výpovědí o straně ale činilo 29 výpovědí v negativním kontextu pouze 7%. S výjimkou jedné zprávy („Hejtman Hašek jezdí autem s majáčky“) se jednalo pouze o dvě aktuální kauzy, které tento výkyv zapříčinily – konkrétně o zprávy ze soudu s vrahem Romana Housky⁴ a informaci o zatčení místostarosty Mariánských Lázní Petra Horkého. V případě soudu s Michalem Krnáčem šlo o celkem 19 výpovědí s aktérem, který byl členem strany ČSSD. Jednalo se však pouze o 11 zpravodajských příspěvků, neboť ve většině z nich byli zmíněni aktéři přinejmenším dva, totiž Roman Houska a jeho partnerka, bývalá hejtmanka Jana Vaňhová. Referování o tomto případě nelze považovat za prohrěšek proti požadavkům (politické) vyváženosti – kauza byla předmětem živého zájmu napříč médii, a i kdyby byl tento zájem pouhým projevem neúspěšné senzacechtivosti, jen těžko by se prokazovalo porušení zákonného požadavku (politické) vyváženosti.

Po čtyřech, resp. dvou výpovědích s **negativními** konotacemi vzešlo pro pražskou TOP 09 a ODS z jiného soudního procesu, podle jehož závěru se mělo Ministerstvo vnitra omluvit studentu Martinu Richterovi za zkopírování části jeho práce o kauze Opencard. Ani v tomto případě však nedošlo k porušení požadavků na zpravodajskou vyváženost.

Měla-li výpověď o politickém aktérovi nějakým způsobem zabarvený kontext, nejčastěji šlo o **ambivalentní** náboj. S výjimkou uskupení Žít Brno, došly v ambivalentním kontextu zmínky všechny politické strany a hnutí. Zastoupení výpovědí v ambivalentním kontextu kolísalo u všech tří stran vládní koalice kolem 1/3 (32,5% ANO, 30,9% ČSSD, 35,2% KDU-ČSL). U stran opozičních případně neparlamentních pak byl podíl těchto výpovědí většinou vyšší (100% KSČM, 68,9% ODS, 100% SPO, 79,3% TOP 09, 40% ÚSVIT). I v tomto případě se tak projevil běžný rys nepřilíš štědře pojetého zpravodajství, totiž že menší, resp. nevládnoucí strany do něho pronikají spíše skrze rozličné kauzy a divácky přitažlivá témata, která se ovšem obvykle nesou v ambivalentním tónu. Třetinové zastoupení tohoto typu výpovědí u koaličních stran není třeba zvláště komentovat. Jako příklad zpráv, z nichž tyto výpovědi vzešly, může sloužit například emoce jitiřící pomoc Ukrajině, bouřlivé debaty o státním rozpočtu, průtahy kolem dostavby dálnice atd.

Ambivalentní kontext všech výpovědí měly tři politické strany – Strana práv občanů, politici zvolení do EP za TOP 09 a KSČM. Jediným aktérem za SPO byl Vratislav Mynář,⁵ jehož jméno zaznělo v souvislosti s kauzou právníka Pavla Hasenkopfa. Za TOP 09 šlo jednou o Jiřího Pospíšila a ve zbylých případech (tedy celkem 5x) o Jaromíra Štětínu, konkrétně o jeho postoj v ukrajinské krizi. Třicet výpovědí, jejichž aktérem byla KSČM nebo její členové, sestávalo z kauzy, v níž KSČM hrála poněkud pasivnější roli – tedy z rozhodnutí o tom, že se Miroslav Kalousek musí omluvit jejímu členovi Zdeňku Ondráčkovi za označení „komunistický fízl,“ ale i z dalších témat nejednoznačného zabarvení, která se projevila v ambivalentních konotacích i u jiných stran – například již zmiňovaná ukrajinská krize, schvalování státního rozpočtu, rušení poplatků ve zdravotnictví, či sporná koupě hotelu pro rekreaci zaměstnanců Plzeňského kraje. V případě žádné ze stran však nedošlo k vychýlení porušujícímu požadavky vyváženosti – ambivalentní kontext může v posluchačích vyvolávat právě tak sympatie, jako antipatie k danému uskupení. Fakt, že opoziční strany se častěji vyskytují v souvislosti s ambivalentně laděnými kauzami, dokládá i poměr výpovědí v ambivalentním kontextu u ODS a TOP 09 (většina z kontextově

⁴ Roman Houska byl dle dostupných informací členem i funkcionářem ČSSD – viz např.

http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/vlivny-clen-cssd-roman-houska-se-zrejme-stal-obeti-vrazdy--1282567.

⁵ Dle oficiálních webových stránek strany „předseda Zlínského kraje“ <http://www.stranapprav.cz/kdo-jsme/>.

ambivalentních výpovědí pochází ze stejných zpravodajských příspěvků u jiných stran – postoj ČR v ukrajinském konfliktu, schvalování rozpočtu, záležitosti z resortu ministra dopravy, zrušení poplatků ve zdravotnictví a v případě TOP 09 pak dění v Praze.) Jak ale opakovaně zaznělo, tento jev je logickým důsledkem omezeného prostoru, které zpravodajství provozovatel vyčlenil a rozhodně jej nelze klasifikovat jako prohřešek proti zákonu.

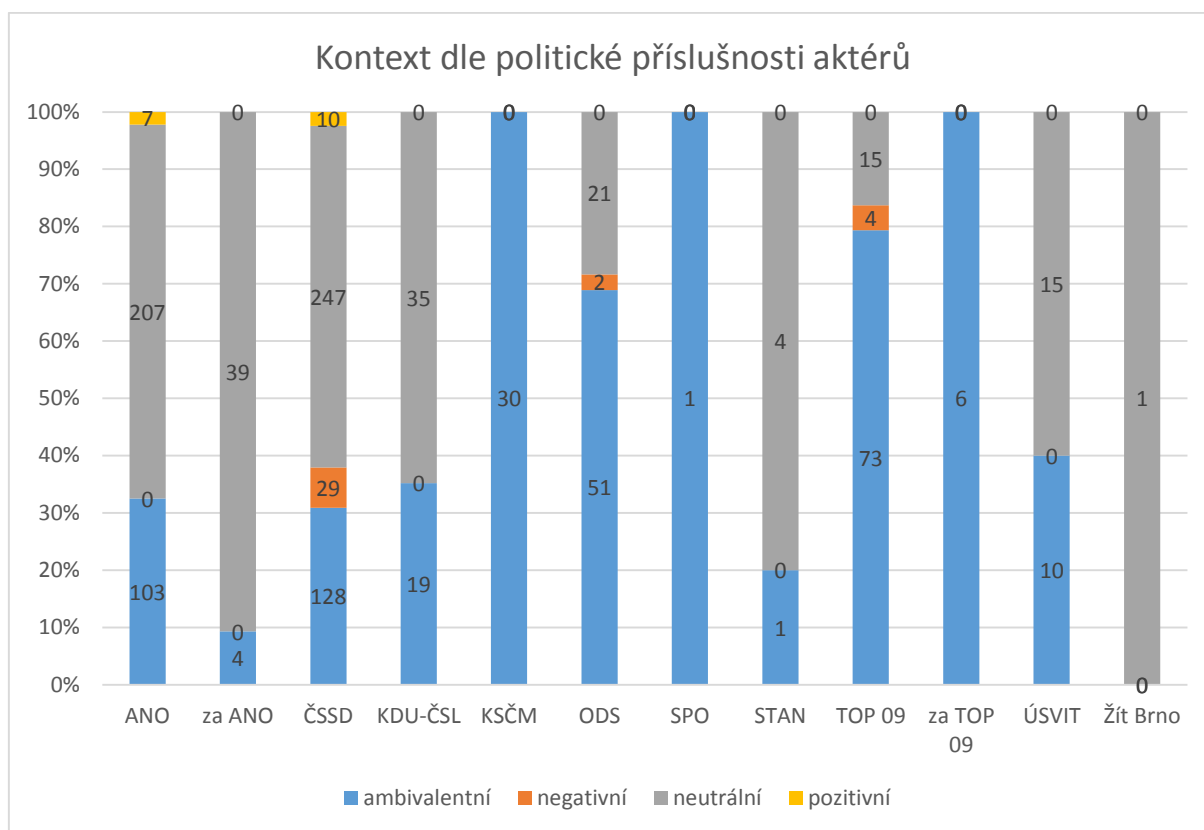
Kontextuálně **pozitivních** výpovědí bylo ve sledovaném materiálu poskrovnu, symptomaticky se jednalo o zástupce dvou nejmocnějších stran – v případě ČSSD šlo o předvolební sebe prezentaci strany, resp. jejího předsedy: v pěti obdobných, či totožných zpravodajských příspěvcích došlo zmínky, že strana bude bojovat proti výrobcům a distributorům drog, ale i nespravedlivým či příliš krutým dopadům exekucí. V některých příspěvcích pak zaznělo, že diskusí o těchto tématech ČSSD zahájila svou předvolební kampaň. Čtyři kontextuálně pozitivní výroky zazněly ve vysílání od hejtmána Michala Haška, který pochválil jednání Andreje Babiše a Bohuslava Sobotky v souvislosti s bleskovými povodněmi na Moravě a jejich následky. Konečně byli ve dvou zpravodajských příspěvcích zmíněni v pozitivním kontextu Andrej Babiš, Bohuslav Sobotka a Martin Stropnický. Všichni tři se totiž umístili na čelných místech výzkumu o „nejdůvěryhodnějšího politika.“

Konečně v jednom případě zaznělo v **pozitivním** kontextu jméno Věry Jourové, a jednou Zdeňka Škromacha, jehož redaktorka poněkud bizarně označila za politika s „asi nejlepším smyslem pro humor,“ aby tak posluchače pozvala k vysílání Kauzy dne, jejímž hostem byl právě Zdeněk Škromach.

Celkově lze tedy shrnout, že ani v případě kontextuální zbarvení nedošlo ve sledovaném období ve zpravodajských příspěvcích politického charakteru na programu RÁDIO IMPULS k porušení zákona č. 231/2001 Sb.

	ambivalentní	negativní	neutrální	pozitivní	celkem
ANO	103	0	207	7	317
za ANO	4	0	39	0	43
ČSSD	128	29	247	10	414
KDU-ČSL	19	0	35	0	54
KSČM	30	0	0	0	30
ODS	51	2	21	0	74
SPO	1	0	0	0	1
STAN	1	0	4	0	5
TOP 09	73	4	15	0	92
za TOP 09	6	0	0	0	6
ÚSVIT	10	0	15	0	25
Žít Brno	0	0	1	0	1

Tabulka 8

Obr. 3

Struktura (politických) mluvčích

Politických mluvčích, kterým redakce poskytla v politicky zaměřených příspěvcích prostor, promlouvali vesměs z pozice instituce, resp. úřadu, který zastupovali. To stojí za převahou ČSSD, z jejichž řad zazněl v daných příspěvcích hlas pěti ministrů, premiéra, tří hejtmanů a primátora. Mluvčími dalších dvou koaličních stran byli rovněž členové Vlády (za ANO Andrej Babiš, Věra Jourová a posléze Karla Šlechtová (bezpp.), Antonín Prachař a Martin Stropnický; za KDU-ČSL Marian Jurečka, Pavel Bělobrádek a Daniel Herman). I v případě mluvčích se tak potvrzuje, že zpravodajství programu RÁDIO IMPULS z větší části vychází z oficiálních úředních zdrojů.

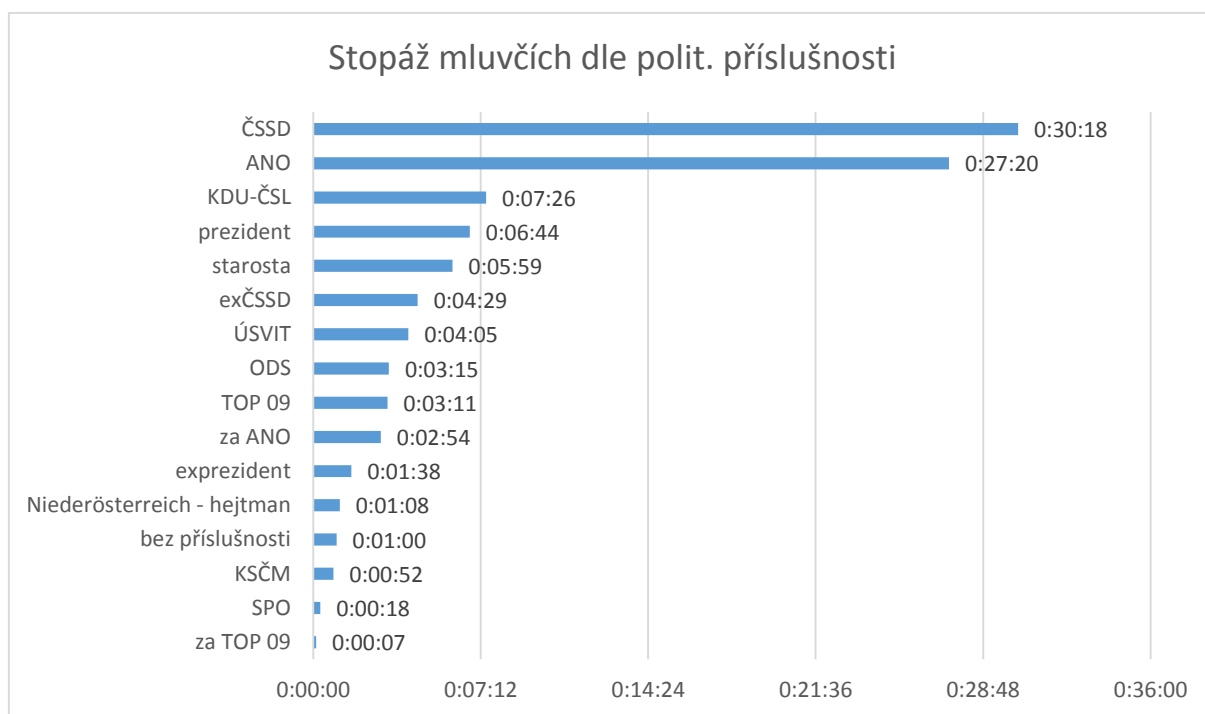
Svůj podíl na zastoupení politických mluvčích měly samozřejmě i t. č. aktuální kauzy a události, ale do zastoupení mluvčích se, stejně jako v případě minulé analýzy, citelně promítla skladba hostů v pořadu Kauza dne. Mnozí z nich (například Adriana Krnáčová, Tomáš Hudeček či Bohuslav Svoboda) se pak vyskytují spíše v příspěvcích s volební tematikou – všichni tři byli uvedeni moderátory jako kandidáti na primátora Hlavního města Prahy. K jaké věci se ten který politik ve svém přímém projevu vyjadřoval, lze snadno vyčíst z níže uvedené tabulky. Z konkrétních témat se jednalo například o mnohokrát zmiňované debaty o schvalování státního rozpočtu, události související s personálními změnami na Ministerstvu pro místní rozvoj, poplatky ve zdravotnictví, bezpečnostní otázky apod.

Celkově nevykazuje struktura oslovených mluvčích rysy nevyváženosti, či neobjektivitu: nerovnoměrné zastoupení jednotlivých politických stran plyne z jejich významu ve společenském a politickém životě, jakož i z tematické agendy, která ve sledovaném období rezonovala mediálním prostorem.

Mluvčí/politická příslušnost	Počet ZP	Podíl	Stopáž	Téma
ANO	106	25,8%	0:27:20	Doprava (25x), finance (20x), politika obecně (16x), EU politika (9x), armáda (8x), IS (8x), krimi (7x), Ukrajina (6x), legislativa (4x), sociální politika (3x)
Babiš Andrej	43	10,5%	0:10:27	
Faltýnek Jaroslav	2	0,5%	0:00:28	
Jourová Věra	13	3,2%	0:03:25	
Prachař Antonín	25	6,1%	0:06:08	
Stropnický Martin	23	5,6%	0:06:52	
za ANO	11	2,7%	0:02:54	Politika obecně (11x)
Šlechtová Karla	11	2,7%	0:02:54	
bez příslušnosti	6	1,5%	0:01:00	Děni v regionech (6x)
Zoufalík Bohumil	6	1,5%	0:01:00	
ČSSD	131	31,9%	0:30:18	Finance (21x), politika obecně (17x), Ukrajina (14x), sociální politika (10x), minimální mzda (9x), regionální politika (9x), zdravotnictví (9x), legislativa (7x), děni v regionech (6x), IS (5x), krimi (5x), školství (5x), životní prostředí (5x), doprava (4x), služební zákona (4x), vnitrostranická politika (1x)
Birke Jan	4	1,0%	0:00:49	
Hašek Michal	3	0,7%	0:00:43	
Huml Stanislav	1	0,2%	0:00:20	
Chládek Marcel	5	1,2%	0:01:26	
Chovanec Milan	12	2,9%	0:02:02	
Marksová - Tominová Michaela	14	3,4%	0:04:19	
Mládek Jan	8	1,9%	0:01:50	
Němeček Svatopluk	17	4,1%	0:03:01	
Netolický Martin	3	0,7%	0:00:43	
Novotný Josef	3	0,7%	0:00:39	
Onderka Roman	3	0,7%	0:00:35	
Petera Miloš	3	0,7%	0:00:55	
Sobotka Bohuslav	48	11,7%	0:11:00	
Škromach Zdeněk	4	1,0%	0:01:31	
Zaorálek Lubomír	3	0,7%	0:00:25	
exČSSD	12	2,9%	0:04:29	
Rath David	12	2,9%	0:04:29	
exprezident	4	1,0%	0:01:38	Politika obecně (4x)
Klaus Václav	4	1,0%	0:01:38	
KDU-ČSL	36	8,8%	0:07:26	Legislativa (14x), zemědělství (13x), církevní restituce (3x), děni v regionech (2x), EU politika (2x), sociální politika (1x), Ukrajina (1x)
Bělobrádek Pavel	8	1,9%	0:01:06	
Herman Daniel	3	0,7%	0:00:22	
Jurečka Marian	21	5,1%	0:05:01	
Svoboda Kamil Jan	2	0,5%	0:00:27	
Zdechovský Tomáš	2	0,5%	0:00:30	
KSČM	4	1,0%	0:00:52	Finance (4x)
Filip Vojtěch	4	1,0%	0:00:52	
Niederösterreich - hejtman	6	1,5%	0:01:08	Doprava (6x)
Pröll Erwin	6	1,5%	0:01:08	
ODS	15	3,6%	0:03:15	Doprava (6x), EU politika (4x), regionální politika (4x), děni v regionech (1x)
Balatka Ondřej	1	0,2%	0:00:04	
Fiala Petr	2	0,5%	0:00:31	
Houdek Robert	1	0,2%	0:00:15	

Major Martin	1	0,2%	0:00:13	
Stanjura Zbyněk	4	1,0%	0:00:38	
Tichavský Květoslav	2	0,5%	0:00:32	
Zahradil Jan	4	1,0%	0:01:02	
prezident	26	6,3%	0:06:44	Ukrajina (8x), armáda (5x), krimi (5x), EU politika (3x), finance (3x), politika obecně (2x)
Zeman Miloš	26	6,3%	0:06:44	
SPO	1	0,2%	0:00:18	Regionální politika (1x)
Nečas Lubomír	1	0,2%	0:00:18	
starosta	21	5,1%	0:05:59	Regionální politika (9x), krimi (8x), dění v regionech (4x)
Digrin Petr	2	0,5%	0:00:31	
Horák Pavel	2	0,5%	0:00:28	
Jakobec Karel- zástupce starosty	2	0,5%	0:00:40	
Kligl Josef	1	0,2%	0:00:15	
Kratochvíl Josef	2	0,5%	0:00:37	
Mazánková Kateřina	8	1,9%	0:02:31	
Vele Miloš - zástupce starosty	2	0,5%	0:00:26	
Zubiček Vojtěch	2	0,5%	0:00:31	
TOP 09	17	4,1%	0:03:11	Finance (7x), dění v regionech (4x), politika obecně (3x), Opencard (2x), služební zákon (1x)
Honzárek Libor	2	0,5%	0:00:31	
Hudeček Tomáš	2	0,5%	0:00:29	
Kalousek Miroslav	11	2,7%	0:01:59	
Vorlíčková Eva	2	0,5%	0:00:12	
za TOP 09	1	0,2%	0:00:07	EU politika (1x)
Pospíšil Jiří	1	0,2%	0:00:07	
ÚSVIT	13	3,2%	0:04:05	Politika obecně (5x), IS (4x), legislativa (4x)
Okamura Tomio	13	3,2%	0:04:05	
Žít Brno	1	0,2%	0:00:12	Regionální politika (1x)
Hollan Matěj	1	0,2%	0:00:12	

Tabulka 9

Obr. 4

Obdobně jako v případě předchozí analýzy, i před komunálními volbami věnovalo zpravodajství poměrně velký prostor nepolitickým mluvčím – odborníkům, občanským aktivistům, ale i odborářům a zástupcům soukromé sféry. Také do struktury nepolitických mluvčích se zásadním způsobem promítla skladba hostů Kauzy dne – z občanských aktivistů byli před volbami v pořadí Jakub Janda a Jiří Boudal, ze zástupců různých profesí pak generál Petr Pavel, profesor Tomáš Halík nebo ředitel pražské ZOO Miroslav Bobek.

Specifikace mluvčího	Stopáž
tiskový mluvčí	0:03:20
Ayrer Martin (Úřad vlády), Grohová Jana (MZV), Pejšek Jan (MO), Ovčáček Jiří (Kancelář prezidenta republiky), Opatrný Martin (EMS) aj.	
občanský aktivista	0:10:05
Janda Jakub a Kovář Jan (Evropské hodnoty), Chaloupka Jan (organizátor blokády v Náchodě), Sloboda Zdeněk (PROUD), Franc Pavel a Boudal Jiří (Rekonstrukce státu), Ondráčka David (Transparency International) aj.	
odborník	0:15:22
Halík Tomáš (religionista, sociolog), Pavel Petr (generál), Bobek Miroslav (ZOO Praha), Best Erik (novinář), Protivínský Tomáš (CERGE) aj.	
odbory	0:01:33
Bednář Pavel (Odborový svaz státních orgánů a organizací), Endlicher Jaromír (KOVO), Žitníková Dagmar (Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče)	
soukromá sféra	0:06:11
Zeman Jaroslav (Zelinářská unie), Čimera Antonín (Poldi Kladno), Kisugite George (BigMedia), Vondráček Vladimír (Protonové centrum) aj.	
úředník	0:03:53
Pavlačík Zbyněk (Ministerstvo obrany), Závodský Ondřej (Ministerstvo financí), Dittrich František (Úřad pro zastupování státu) aj.	
vox populi	0:00:34

Mimovolební politické příspěvky ze zpravodajství RÁDIA IMPULS lze tedy celkově označit za vyvážené a neprotežující žádnou politickou stranu či hnutí.

VOLEBNÍ PŘÍSPĚVKY

Tematická agenda

Jak již bylo zmíněno, počet volebních příspěvků oproti předchozímu předvolebnímu období vzrostl dvojnásobně. Rovněž došlo k mírnému posunu v tematické agendě – v souvislosti s komunálními volbami stoupl počet zpráv pojednávajících o rozličných kauzách a nepravostech spojených se samotnými volbami. Celkem se jednalo o 101 výpovědí, které se věnovaly různým typům kauz: kauzy spojené se změnami na kandidátkách a skandály kandidujících seskupení i osob se týkaly například hnutí ANO, které ve Zlíně přišlo o 6 kandidátů (zpráva byla odvysílána pouze jednou, a to 9. 10.), o den dříve, rovněž jednou, informovala redakce o odstoupení strany TOP 09 z voleb v Sokolově, resp. o „předvolebním skandálu“ Konzervativní aliance 2014 v Klatovech. Redakce šestkrát odvysílala reportáž o odvolání Martina Piperky z čela ostravské kandidátky TOP 09 pro podezření z domácího násilí (reportáže zazněly 3. a 4. 10. 2014).

Zcela zvláštní kategorii tvoří zpravodajské příspěvky popisující podivné i nekalé praktiky, jimiž různé skupiny usilovaly o hlasy voličů – ať už šlo o loterii v rámci kampaně, kterou pořádali Mostečané mostu, údajné zneužití osobních údajů Janem Korytářem ze Změny pro Liberec, opětovně potíže se seznamem voličů v Karlově Studánce, či rozdávání falešných volebních letáků na Praze 1. Ve sledovaném období zazněla i informace o krádeži volebních lístků na Sokolovsku a sedm příspěvků upozorňujících na možné kupčení s hlasy na různých místech ČR. Konečně sehrály svou roli i rozličné kauzy, které buď přímo redakce, nebo někteří z oslovených mluvčích, označili za související s blížícími se volbami – jednalo se například o snahu exčlenů strany ČSSD o pozastavení její existence, ostré spory mezi tehdejší primátorem Tomášem Hudečkem a zástupci venkovní reklamy, nebo stížnost ČSSD na narušování kampaně a zásah týmu Kobra, který se dotkl i podniku vlastněného Stanislavem Vodičkou, kandidujícího do svitavského zastupitelstva za hnutí ANO.⁶

Nutno dodat, že v posledních dnech sledovaného období zaznělo i několik reportáží z různých měst a obcí, jak v nich probíhají přípravy na volby, resp. volby samé (např. Doksy a Plzeň), a v podobném informativním duchu se potom nesly příspěvky seznamující posluchače s organizací voleb, s jejich technickými okolnostmi (počet kandidátů, velikost hlasovacích lístků, možnost „kroužkování“ atd.).

Obdobně jako v případě minulého předvolebního vysílání, i tentokrát ve zpravodajství zazněly (ve volebních příspěvcích celkem 16x) výsledky výzkumů veřejného mínění, které naznačovaly rozložení politických sil ve společnosti. S výjimkou specializovaného výzkumu zaměřeného na situaci v Praze, se

⁶ Hnutí však svého desátého kandidáta po této kauze z kandidátky stáhlo. Viz například následující zpravodajské severity: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/288451-kobra-zasahuje-kvuli-nezdanenemu-tabaku-jedna-z-firem-patri-kandidatovi-ano/><https://echo24.cz/a/wV2cM/policejni-kobra-dostihla-kandidata-ano-hnuti-ho-stahlo>http://www.lidovky.cz/hnuti-ano-vyskrtlo-z-kandidatky-podezreleho-podnikatele-pz3-/zpravy-domov.aspx?c=A141008_145828_ln_domov_ele#utm_source=rss&utm_medium=feed&utm_campaign=ln_domov&utm_content=main<http://volby.cz/pls/kv2014/kv111111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=5303&xobec=577731&xstrana=768&xstat=0&xvyber=0>

však jednalo o průzkumy celorepublikové, jejichž výpovědní hodnota je vzhledem k volbám v jednotlivých obcích diskutabilní.

Redakce věnovala určitou pozornost rovněž předvolebním kampaním jednotlivých stran – např. ČSSD, TOP 09, ODS (v jejímž případě zdůrazňovala, že v Praze občanské demokraty čeká „soudný den“), nebo již zmiňované usouvztažnění opravy veřejných toalet se zlepšováním obrazu pražské koalice. Rovněž zaznělo několik reportáží, resp. čtených příspěvků o složení kandidátních listin jednotlivých stran, ty se však obvykle zaobíraly spíše zajímavostmi na kandidátkách – například zastoupení sportovců ve Zlínském kraji, nejstaršímu kandidátovi atd.

Volební tematika hojně pronikala do agendy pořadu Kauza dne, což se projevilo i ve volebních zpravodajských příspěvcích – celkem šlo minimálně o 57 příspěvků vycházejících ze zmíněného pořadu. Kromě pozvánky do Kauzy dne pro tři kandidáty na pražského primátora (chronologicky řazeno – Bohuslava Svobodu, Tomáše Hudečka a Adrianu Krnáčovou) RÁDIO IMPULS opakovaně upozorňovalo i na „Primátorskou debatu“ pořádanou deníky MF DNES, Metro a serverem iDNES.cz dne 29. 9. 2014 v Městské knihovně v Praze.

TÉMA OBECNĚ	četnost	podíl
komunální volby	130	58,8%
volby	54	24,4%
politika	19	8,6%
regionální politika	10	4,5%
senátní volby	8	3,6%
celkem zpr. příspěvků	221	100,0%

Tabulka 11

TÉMA KONKRÉTNĚ	četnost	podíl
organizace voleb	105	20,5%
kampaň	104	20,3%
odhady preferencí	89	17,4%
regionální politika	88	17,2%
kandidátky	35	6,8%
vnitrostranická politika	34	6,6%
doplňovací volby	26	5,1%
doprava	15	2,9%
legislativa	8	1,6%
politika obecně	4	0,8%
krimi	3	0,6%
dění v regionech	1	0,2%
celkem výpovědí	512	100,0%

Tabulka 12

Struktura politických aktérů

Jak je z níže uvedené Tabulky č. 13 zřejmé, ve volebních příspěvcích se objevilo více politických uskupení, než ve zprávách politických, a to i přesto, že volební příspěvky byly v analyzovaném materiálu mnohem méně zastoupeny. Kromě celostátních stran a hnutí, známých i z politických příspěvků, se v souvislosti s volbami ve zpravodajství objevovala i malá a lokální uskupení, jako např. Mostečané Mostu, Karlovaráci, Karolinka, Občané patrioti atd. Takovým subjektům byla obvykle věnována pouze jedna zpráva, nejčastěji se vztahující k nějaké konkrétní kauze. Většina z těchto zpráv byla ovšem do relací zařazena vícekrát – o počtu „repríz“ těchto příspěvků vypovídá sloupec „počet ZP“ v Tabulce č. 14.

Oproti politickým zpravodajským příspěvkům došlo ve skladbě politických aktérů k jistému posunu i v zastoupení celostátních uskupení: například počet příspěvků s aktéry TOP09 dvojnásobně převýšil zastoupení vládní ČSSD nebo ANO. Nejednalo se ovšem o vychýlení, které by implikovalo porušení zákona. 20 zpráv, v nichž došla TOP 09 zmínky, vycházelo z Kauzy dne, ať už šlo o upoutávku, nebo výběr z odvysílaného dílu, a to jak z rozhovoru s Bohuslavem Svobodou, tak Tomášem Hudečkem, t. č. pražským primátorem. Pozice strany na magistrátu ve sledovaném období byla další příčinou častých zmínek o TOP 09 – v souvislosti s předvolební atmosférou v hlavním městě byla TOP 09 zmiňována jak ve vztahu k současnému vedení radnice, tak k nadcházejícím, resp. probíhajícím volbám (v doplňovacích senátních volbách na Praze 10 se obsazoval post kandidáta za TOP 09 Jaromíra Štětiny).

Ve zprávách, které sdělovaly výsledky výzkumů veřejného mínění, byly vyjmenovány obvykle všechny strany, které v daném výzkumu umístily ve volitelném rozpětí, resp. i ty, které se ocitly těsně pod pětiprocentní hranicí.

Vyčlenění zpravodajských příspěvků s volební tematikou z obecně politických je navíc do jisté míry umělé – v celku sledovaného materiálu odpovídá rozložení politických uskupení jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.

Z hlediska struktury politických aktérů tedy nedošlo k porušení zákona.

příslušnost	četnost	podíl z aktérů	vedlejší aktér	hlavní aktér	podíl hl. aktérů
ANO	35	6,8%	11	24	68,6%
bez příslušnosti	1	0,2%	1	0	0,0%
ČSSD	44	8,6%	28	16	36,4%
exČSSD	1	0,2%	1	0	0,0%
exprezident	4	0,8%	4	0	0,0%
Hnutí sociálně slabých	2	0,4%	1	1	50,0%
Karlovaráci	2	0,4%	2	0	0,0%
KDU-ČSL	11	2,1%	11	0	0,0%
Konzervativní aliance 2014	12	2,3%	4	8	66,7%
KSČM	21	4,1%	21	0	0,0%
ministerstvo	2	0,4%	2	0	0,0%
Mostečané Mostu	5	1,0%	0	5	100,0%
ODS	43	8,4%	20	23	53,5%
prezident	4	0,8%	2	2	50,0%
Romská demokratická strana	4	0,8%	4	0	0,0%

různá	113	22,1%	79	34	30,1%
SLK	1	0,2%	1	0	0,0%
SOS pro Český Těšín	1	0,2%	1	0	0,0%
starosta	2	0,4%	2	0	0,0%
SZ	10	2,0%	8	2	20,0%
TOP 09	108	21,1%	48	60	55,6%
ÚSVIT	12	2,3%	9	3	25,0%
za ANO	36	7,0%	12	24	66,7%
za Karolinku	3	0,6%	0	3	100,0%
za Občany patrioty	4	0,8%	4	0	0,0%
za ODS	6	1,2%	6	0	0,0%
za STAN	3	0,6%	0	3	100,0%
za SZ	1	0,2%	1	0	0,0%
za TOP 09	17	3,3%	11	6	35,3%
Změna pro Liberec	4	0,8%	0	4	100,0%
celkem výpovědí	512	100,0%	294	218	42,6%

Tabulka 13

Následující tabulka rozšiřuje výše uvedené údaje o úplný přehled všech jednotlivých aktérů, rozřazených dle politické příslušnosti, a doplněných i o témata, v souvislosti s nimiž byli zmíněni.

Aktér/politická příslušnost	Četnost	Podíl	Počet ZP	Témata
ANO	35	6,8%	30	Odhady preferencí (15x), kampaň (8x), doprava (5x), politika obecně (4x), organizace voleb (2x), kandidátky (1x)
ANO	18			
Babiš Andrej	10			
Jourová Věra	1			
Komárek Martin	1			
Prachař Antonín	5			
bez příslušnosti	1	0,2%	1	Kampaň (1x)
Dryml Vladimír	1			
ČSSD	44	8,6%	31	Odhady preferencí (15x), doprava (10x), kampaň (8x), vnitrostranická politika (5x), krimi (2x), organizace voleb (2x), regionální politika (2x)
ČSSD	23			
Horký Petr	2			
Palyza Lumír	1			
Rykala Adam	3			
Sobotka Bohuslav	15			
exČSSD	1	0,2%	1	Kampaň (1x)
Rath David	1			
expresident	4	0,8%	4	Regionální politika (3x), organizace voleb (1x)
Klaus Václav	4			
Hnutí sociálně slabých	2	0,4%	1	Organizace voleb (2x)
Hnutí sociálně slabých	1			
Zifčák Ludvík	1			
Karlovaráci	2	0,4%	1	Kampaň (2x)
Karlovaráci	1			
März Josef	1			

KDU-ČSL	11	2,1%	11	Odhady preferencí (9x), organizace voleb (2x)	
Bělobrádek Pavel	1				
KDU-ČSL	10				
Konzervativní aliance 2014	12	2,3%	4	Kandidátky (12x)	
Frouz Miloslav	4				
kandidáti	4				
Konzervativní aliance 2014	4				
KSČM	21	4,1%	21	Odhady preferencí (10x), kampaň (6x), regionální politika (5x)	
KSČM	15				
Semelová Marta	6				
ministerstvo	2	0,4%	2	Organizace voleb (1x), vnitrostranická politika (1x)	
Ministerstvo pro místní rozvoj	1				
Ministerstvo vnitra	1				
Mostečané Mostu	5		5	Kampaň (5x)	
Mostečané Mostu	5				
ODS	43	8,4%	31	Regionální politika (26x), odhady preferencí (1řx), organizace voleb (2x)	
Balatka Ondřej	5				
ODS	24				
Svoboda Bohuslav	14				
prezident	4	0,8%	4	Organizace voleb (3x), vnitrostranická politika (1x)	
Zeman Miloš	4				
Romská demokratická strana	4	0,8%	4	Organizace voleb (4x)	
Romská demokratická strana	4				
různá	113	22,1%	94	Organizace voleb (72x), kampaň (26x), legislativa (8x), kandidátky (4x), dění v regionech (1x), regionální politika (1x), vnitrostranická politika (1x)	
kandidáti	30				
levicové strany	1				
politici	4				
pravicové strany	1				
PSP ČR	6				
ŘSD	1				
středové strany	1				
vedení měst	1				
vedení města - Lovosice	2				
vedení města - Praha	9				
vedení města - Ústí nad Labem	2				
Vláda ČR	2				
voliči	53				
SLK	1	0,2%	1		Organizace voleb (1x)
Farský Jan	1				
SOS pro Český Těšín	1	0,2%	1	Organizace voleb (1x)	
SOS pro Český Těšín	1				
starosta	2	0,4%	2	Organizace voleb (2x)	
Chudová Radka	1				
Loukota Martin	1				
SZ	10	2,0%	10		

Cabrnochová Ivana	10			Doplňovací volby (8x), regionální politika (2x)
TOP 09	108	21,1%	68	Kampaň (37x), regionální politika (31x), vnitrostranická politika (18x), odhady preferencí (16x), organizace voleb (5x), kandidátky (1x)
Hudeček Tomáš	41			
Kalousek Miroslav	8			
kandidáti	1			
Lomecký Oldřich	1			
Pařízek Jiří	4			
Piperek Martin	6			
pražská TOP 09	4			
Schwarzenberg Karel	5			
TOP 09	38			
ÚSVIT	12	2,3%	12	Odhady preferencí (9x), vnitrostranická politika (3x)
Okamura Tomio	3			
ÚSVIT	9			
za ANO	36	7,0%	31	Regionální politika (17x), kandidátky (9x), doplňovací volby (8x), kampaň (1x), krimi (1x)
Dušková Jana	10			
Kamas Patrik	4			
Krnáčová Adriana	16			
Suchý Jan	1			
Šiková Blanka	1			
Tesařík Radim	3			
Vodička Stanislav	1			
za Karolinku	3	0,6%	3	Kandidátky (3x)
Orság Jiří	3			
za Občany patrioty	4	0,8%	2	Organizace voleb (4x)
Dvořák Michal	2			
Chaloupek Václav	2			
za ODS	6	1,2%	6	Kampaň (5x), kandidátky (1x)
Janeček Karel	1			
Schwarz Zdeněk	5			
za STAN	3	0,6%	3	Kandidátky (3x)
Adámek Miroslav	3			
za SZ	1	0,2%	1	Kandidátky (3x)
Otter Jiří	1			
za TOP 09	17	3,3%	17	Doplňovací volby (10x), vnitrostranická politika (6x), organizace voleb (1x)
Juchelka Aleš	6			
Sabongui Renata	1			
Štětina Jaromír	10			
Změna pro Liberec	4	0,8%	4	Kampaň (1x)
Korytář Jan	4			

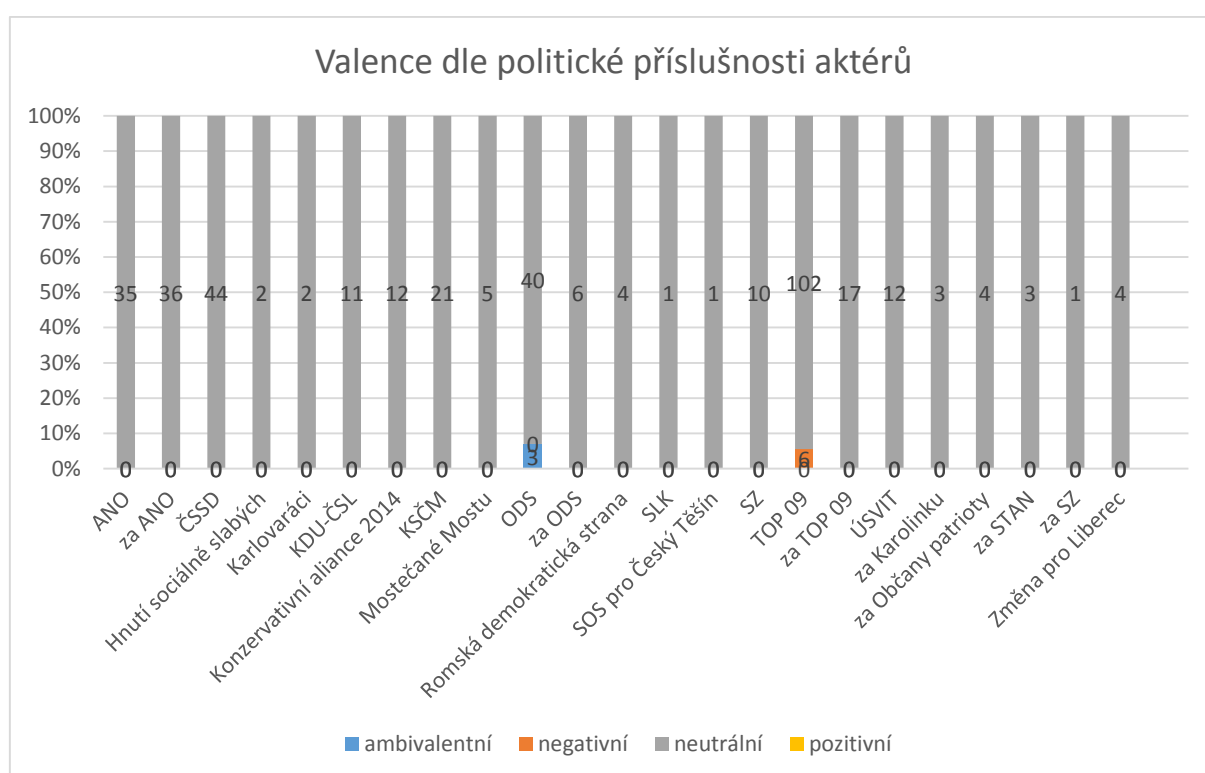
Tabulka 14

Valence a kontext

Valence – hodnocení

Pouze v případě devíti výpovědí připojil jejich autor nějaké hodnocení – původkyní všech šesti negativních výpovědí na adresu TOP 09 byla Marta Semelová. Jednalo se o reakci na předvolební slogan TOP 09 „Kmotři, estébáci, komunisti, fízlové, nedáme vám Prahu.“⁷ Tento zpravodajský příspěvek dal zaznít názorům obou stran a dodržel tak zásady vyváženého přístupu k problému. Tři ambivalentně laděné výpovědi pronesené v souvislosti s ODS zazněly v příspěvku částečně vycházejícím z Kauzy dne s Bohuslavem Svobodou – zpráva se věnovala údajně neutěšené situaci, v níž se strana před volbami nacházela.

Ani v tomto ohledu tak nedošlo k porušení zákona.

Obr. 5

Kontext

U volebních příspěvků tvořilo zbarvení kontextu obvykle zveřejnění výzkumů veřejného mínění. V případě, že v souvislosti se stranou či hnutím zaznělo, že by v případě voleb pokořila 5%, kódovali jsme kontext pro dané seskupení jako **pozitivní**, pokud nebylo podle výzkumu jasné, zda strana překročí pětiprocentní hranici, **ambivalentní**, **negativní**, pokud z výzkumu plynulo, že by strana v případných volbách do Sněmovny neuspěla. S výjimkou dvou výpovědí o Bohuslavu Sobotkovi, v nichž premiér slibuje boj proti dealerům a výrobcům drog, všechny kontextuálně pozitivní výpovědi o

⁷ Podrobněji viz článek „Radnice plné kmotrů, komunistů, estébáků a fízlů? Prostě to nedovolíme!“ na oficiálních stránkách strany <http://www.top09.cz/co-delame/tiskove-zpravy/radnice-plne-kmotru-komunistu-estebaku-a-fizlu-proste-to-nedovolime-16858.html> [cit. 2015-04-20].

politických aktérech pocházejí právě z těchto výzkumů. Oproti předchozí analýze výrazně vzrostl počet kauz, které souvisely s volbami, což se citelně odrazilo právě na zabarvení kontextu jednotlivých výpovědí o konkrétních politických uskupení. Kontextuální pestrost tak nejužší souvisí s nastolováním agendy, již je věnován předchozí oddíl (Tematická agenda).

Většina z kauz již byla tamtéž zmíněna, na tomto místě lze ještě okomentovat tyto kauzy z hlediska kontextu, v němž byly především malé lokální strany uvedeny. Budeme-li postupovat podle uskupení, jak jsou seřazena v níže uvedeném grafu, kontextuálně **ambivalentní** zabarvení výpovědí souvisejících s hnutím ANO vycházelo z Kauzy dne s Antonínem Prachařem, který v té době čelil kritice za své ministerské působení. Zprávy vycházející z této Kauzy dne zahrnovaly jak výpovědi o samotném Antonínu Prachařovi, tak z úst Antonína Prachaře o Andreji Babišovi. Původcem ambivalentních výpovědí byla rovněž zpráva o odstoupení šesti kandidátů z hnutí ANO ve Zlíně.

Tři ze čtyř kontextuálně **negativních** výpovědí se vztahovaly k doplňovacím senátním volbám na Praze 10, v jejichž druhém kole zvítězila kandidátka SZ, pročež prohra Jany Duškové za ANO byla kódována s negativním kontextem. Čtvrtý negativní výrok souvisel se zásahem policejního týmu Kobra, který se dotkl i kandidáta za ANO do svitavského zastupitelstva Stanislava Vodičky.

Výše zmíněná Kauza dne s Antonínem Prachařem stojí i za **ambivalentními** výroky souvisejícími se stranou ČSSD, jejichž původci byl jak sám tehdejší ministr dopravy, tak redakce. Rovněž snaha bývalých členů ČSSD činnost strany dočasně pozastavit postavila stranu do ambivalentního světla. Obecně lze shrnout, že výpovědi v ambivalentním kontextu jsou v politickém zpravodajství běžné – zachycují nejen kauzy nejrůznějšího druhu, ale někdy i prosté informování o běžných politických krocích lze označit z hlediska myšleného spektra recipientů za ambivalentní.

Pouze u dvou výroků, souvisejících se zatčením tehdejšího místostarosty Mariánských lázní, se pak představitelé ČSSD ocitli v **negativním** kontextu.

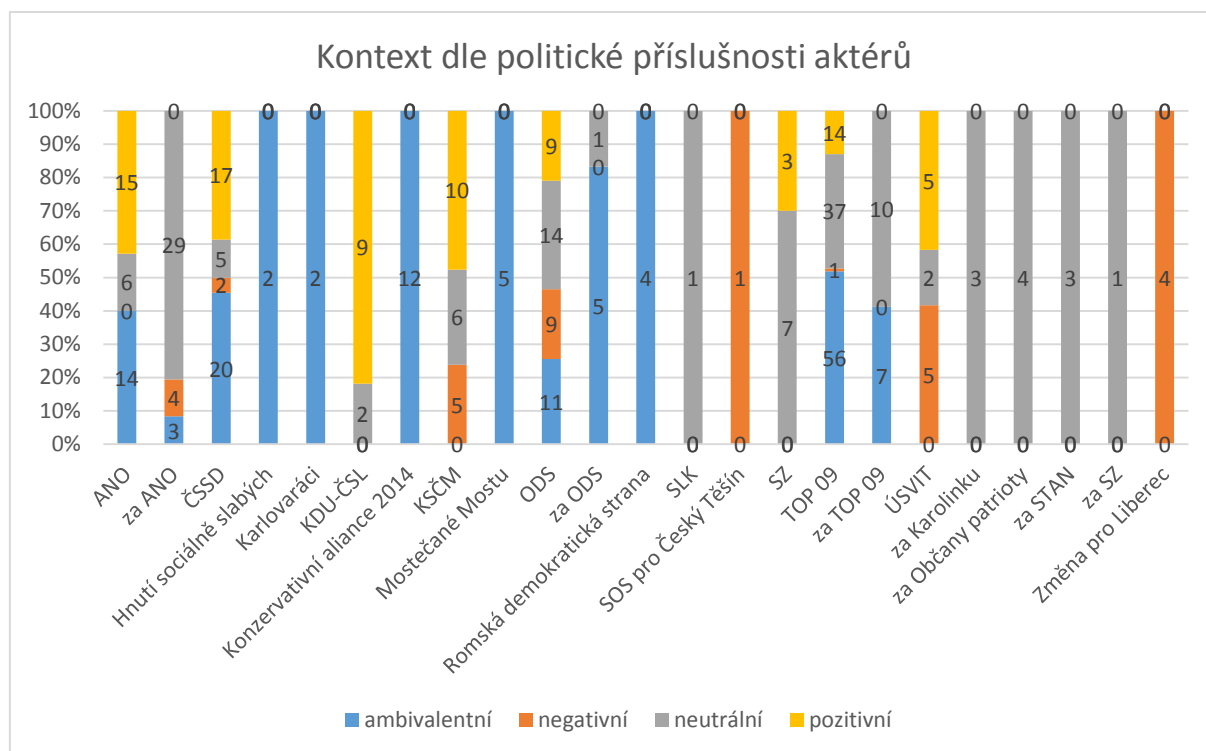
Malá lokální politická uskupení získala ve zpravodajství tohoto celoplošného programu prostor pouze v souvislosti s nějakou kauzou, proto mnohá z nich v grafu vykazují čistě **ambivalentní** (Hnutí sociálně slabých, Karlovaráci, Konzervativní aliance 2014, Mostečané Mostu, Romská demokratická strana) nebo dokonce **negativní** kontext (SOS pro Český Těšín, Změna pro Liberec). Jednalo se o kauzy spojené s více či méně podivným získáváním voličů (v souvislosti s Hnutím sociálně slabých, Mostečany Mostu, Romskou demokratickou stranu, SOS pro Český Těšín) a o skandály kandidátů (Konzervativní aliance 2014, Změna pro Liberec).

Původcem všech pěti **negativních** výpovědí o KSČM byl Bohuslav Svoboda – bývalý primátor se vymezoval vůči případné povolební spolupráci s touto stranou. V týchž příspěvcích byla ovšem uvedena v negativním kontextu i sama ODS, resp. její kandidát na primátora Bohuslav Svoboda. Tato strana byla zmíněna v souvislosti s volbami nejen v Praze, ale i v Litvínově a Ostravě, přičemž v obou případech šlo opět o podezření na pokoutné praktiky při získávání hlasů. **Ambivalentní** kontext ke straně ODS potom vycházely z výpovědí souvisejících s hodnocením jazykových schopností českých politiků a se situací pražských záchranářů a kandidaturou Zdeňka Schwarze (bezpp.) do Senátu. Zpravodajská vyváženost neutrpěla ani v jednom z příspěvků.

Vysoké zastoupení **ambivalentně** laděných příspěvků měla strana TOP 09, jejich tematické agendě byl věnován již patřičný prostor ve stejnojmenném oddílu. Jednalo se především o potíže s ostravskou kandidátkou, poněkud přepjatou reportáž o rekonstrukci veřejných toalet v metru a zpravodajské příspěvky vycházející z Kauzy dne s Tomášem Hudečkem.

Všechny **negativní** i **pozitivní** výpovědi o hnutí Úsvit potom pocházelo pouze ze zveřejněných výzkumů – zatímco pět příspěvků hnutí v případných volbách dávalo naději na úspěch, pět naopak naznačovalo neúspěch.

I přes pestré kontextuální rozložení u jednotlivých politických uskupení v tomto ohledu nedošlo k porušení zákona.

Obr. 6

Struktura (politických) mluvčích

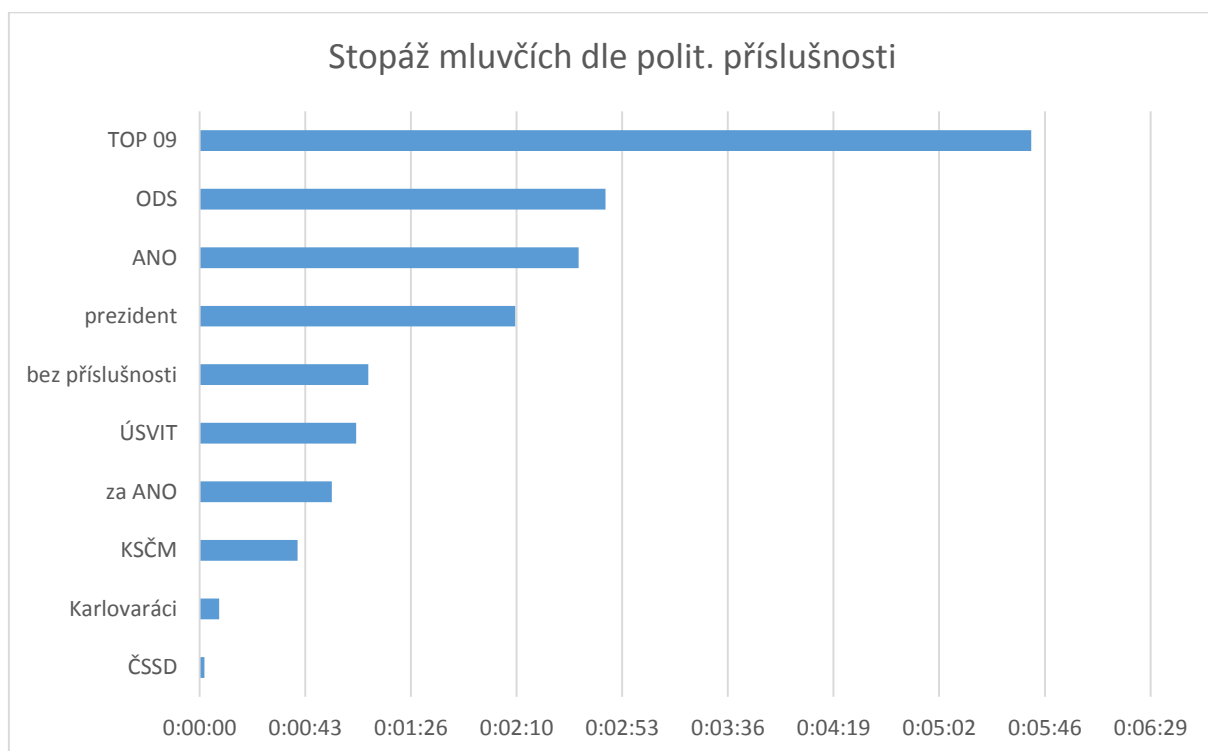
Struktura politických mluvčích odpovídá poněkud odlišnému rozložení aktérů ve zpravodajských příspěvcích, v nichž nadcházející volby došly zmínky. Ani v tomto případě nelze z převahy mluvčích reprezentujících TOP 09 usuzovat na porušení zákona. V kontextu ostatních politických zpráv jsou dvě minuty, o něž TOP 09 předčila zástupce ANO (včetně nestranice Adriany Krnáčové) zanedbatelné. I v tomto případě převažují mluvčí, kteří byli hosty Kauzy dne. Celkem ve volebních příspěvcích zaznělo 15 politických mluvčích, tedy o 2 více než ve zkoumaném období před volbami do EP.

Rovněž témata, k nimž jednotliví mluvčí promlouvali, souzní s obdobnou tabulkou uvedenou u aktérů politických příspěvků.

Mluvčí/politická příslušnost	Počet ZP	Podíl	Stopáž	Téma
ANO	10	15,2%	0:02:35	Politika obecně (5x), doprava (5x)
Jourová Věra	5	7,6%	0:00:12	
Prachař Antonín	5	7,6%	0:02:23	
za ANO	3	4,5%	0:00:54	Regionální politika (2x), kampaň (1x)
Krnáčová Adriana	3	4,5%	0:00:54	

bez příslušnosti	5	7,6%	0:01:09	Dění v regionech (4x), kampaň (1x)
Dryml Vladimír	1	1,5%	0:00:05	
Ďuriš Jaroslav	4	6,1%	0:01:04	
ČSSD	1	1,5%	0:00:02	Politika obecně (1x)
Sobotka Bohuslav	1	1,5%	0:00:02	
Karlovaráci	1	1,5%	0:00:08	Kampaň (1x)
März Josef	1	1,5%	0:00:08	
KSČM	4	6,1%	0:00:40	Kampaň (4x)
Semelová Marta	4	6,1%	0:00:40	
ODS	14	21,2%	0:02:46	Regionální politika (14x)
Balatka Ondřej	4	6,1%	0:00:15	
Svoboda Bohuslav	10	15,2%	0:02:31	
prezident	2	3,0%	0:02:09	Organizace voleb (2x)
Zeman Miloš	2	3,0%	0:02:09	
TOP 09	23	34,8%	0:05:40	Regionální politika (13x), kampaň (10x)
Hudeček Tomáš	19	28,8%	0:04:55	
Kalousek Miroslav	1	1,5%	0:00:13	
Pařízek Jiří	3	4,5%	0:00:32	
ÚSVIT	3	4,5%	0:01:04	Vnitrostranická politika (2x), politika obecně (1x)
Okamura Tomio	3	4,5%	0:01:04	

Tabulka 15

Obr. 7

Také ve volebních příspěvcích byli zastoupeni nepolitickí mluvčí, souhrnná stopáž byla sice z pohledu celkového počtu příspěvků zanedbatelná, ale i v tomto případě stojí za zmínku prostor věnovaný občanskému aktivistovi (konkrétně Jiřímu Boudalovi z Rekonstrukce státu, který byl hostem v Kauze dne), resp. sociologovi Janu Herzmanovi.

Specifikace mluvčího	Stopáž
tiskoví mluvčí	0:02:00
Řepka Vladimír (Ministerstvo vnitra), Šmídová Helena (Praha 8)	
občanský aktivista	0:02:10
Boudal Jiří (Rekonstrukce státu)	
odborník	0:01:20
Herzman Jan (sociolog)	
soukromá sféra	0:00:38
Kisugite George (BigMedia), Němec Robert (reklamní agentura)	
vox populi	0:00:56
Lucie (občanka Prahy 8)	

Tabulka 16

SHRNUTÍ ANALÝZY: ZPRAVODAJSTVÍ

Celkově lze označit zpravodajství RÁDIA IMPULS ve sledovaném období za vyvážené, objektivní, nijak zvláště vybočující, ani tematicky ani co se aktérů nebo mluvčích týče, a ani kvantitativní analýza neodhalila jednostranné zvýhodňování, či znevýhodňování nějakého politického uskupení. Ze skladby zpráv i jejich obsahu někdy číší redakční či praktická omezení, což je ovšem pochopitelné vzhledem k povaze programu. V některých politických zprávách hraničí neutralita až s obsahovou strohostí – tyto případy budí dojem převzatého agenturního zpravodajství. S ohledem na nevelký prostor, který zpravodajství ve vysílání má, je však pochopitelné, že upřednostňuje prosté informování posluchačů. Rovněž stojí za zmínku snaha o poskytování poměrně bohatého regionálního zpravodajství. V období před komunálními volbami je ovšem každé vysílání z regionů v jistém smyslu příznakové – např. zpráva o pořádání kulturní události může mít pro místní posluchače náboj různého druhu a potenciálně se zapojit i do rozhodování o tom, zda opětovně volit ty, kteří t. č. na radnici jsou a na daném počínu se podíleli. Jak stojí již výše, rozhodli jsme se setrvat u původně zvoleného kódování příspěvků – tedy zahrnout do analýzy pouze ty příspěvky, které měly politického aktéra, a ostatní zcela nepolitické regionální zpravodajství nezařazovat. Nutno rovněž připomenout, že program RÁDIO IMPULS vysílal poměrně bohatě zprávy z regionů i před volbami do EP a zpravodajství v tentokrát sledovaném období mělo obdobnou strukturu i náplň. V podávání regionálního zpravodajství tak nedošlo k proměně, která by implikovala porušení vyváženosti, a posun, k němuž mohlo dojít v recepci téhož typu příspěvků v různém kontextu, nelze hodnotit na základě obsahové analýzy.

I tentokrát se jako problematický moment analyzovaného zpravodajství ukázala hranice mezi redakční svobodou a zákonným požadavkem vyváženosti ve věci nastolování témat. Od nastolených témat se pak odvíjelo i kontextuální ladění, které provázelo ty které aktéry, což v některých případech poněkud rozkývalo jinak dosti vyrovnané kvantitativní výstupy analýzy. V období před senátními a komunálními volbami nerezonovala zpravodajstvím žádná kauza týkající se některé z parlamentních stran, jako tomu bylo před volbami do EP. Drobné kauzy související s komunálními volbami, které se mihly zpravodajstvím formou jediného příspěvku, obvykle však několikrát reprízovaného, nelze označit za provinění proti zákonu. Jedná se o projev redakčních preferencí, přičemž případná nezákonnost takového nastolování témat by byla prakticky neprokazatelná.

Konečně lze konstatovat, že oproti předchozí analýze vzrostlo mezi kódovanými příspěvky absolutní i poměrné zastoupení zpráv s volební tematikou.

PUBLICISTICKO-DISKUSNÍ POŘAD KAUZA DNE

V analýze těchto pořadů jsme se zaměřili opět primárně na dodržování zásad objektivitu a vyváženosti. Pro měření vyváženosti a objektivitu sledovaných diskuzí jsme užili kvantitativně-kvalitativní obsahovou analýzu.

Důraz byl kladen spíše na kvalitativní složku, neboť se žánrově jedná o rozhovory vždy pouze s jednou osobou, nikoli diskusní pořady s více hosty, jak je obvyklé například v televizních debatách.

Vyváženost a objektivitu jsme sledovali pomocí následujících proměnných a indikátorů:⁸

- počet položených dotazů
- stopáž promluvy hostovy a moderátorovy, resp. průměrná délka hostovy výpovědi
- struktura položených dotazů podle typu:
 - dotaz týkající se aktivit, názorů, postojů, obecné zjišťování (ad rem)
 - doplňující otázky k již položeným, popř. navázání na hostovu promluvu
 - komentář moderátora
 - moderace (usměrňování hosta)
 - metatext (moderátorovy úvody, rozloučení a přivítání se s hostem, odhlášení pořadu)
- valence položených dotazů
 - neutrální – otázky na konkrétní kroky, názory, postoje
 - ambivalentní – nastolení sporného tématu, resp. nejednoznačně laděná otázka
 - pozitivní – otázky, resp. projev moderátora, který naznačuje sympatie k hostovi, k jeho konání, výroku apod.
 - konfrontační – kritické otázky, popř. takové, které zpochybňují kredibilitu kandidáta či strany, respektive upozorňuje na informaci, která by mohla zpochybnit jeho obraz/obraz strany

V kvalitativní části jsme se zaměřili zvláště na:

- zjevné projevy favorizace či diskreditace konkrétního myšlenkového proudu či hosta
- typy dotazů zvláště podle míry jejich polemičnosti
- poměru jejich zacílení ad hominem/ad rem
- jejich sugestivity, tj. vkládání odpovědi do samotné otázky
- míry informační připravenosti dotazu

RÁDIO IMPULS vysílalo svůj publicistický pořad *Kauza dne* každý všední den kromě pátku, a sice po zpravodajské relaci od 18 hod. Formou se jedná o několikaminutové rozhovory s jedním hostem. Jak název rubriky napovídá, klíčem k výběru hostů jsou aktuální události, témata, která se zrovna těší mediální i posluchačské pozornosti. Těmito tématy se také zabírají otázky hostům kladené.

Mezi dny 11. 9. 2014 – 11. 10. 2014 bylo odvysíláno 17 dílů pořadu, a sice s následujícími hosty:⁹

datum	host	identifikace	hlavní téma
11.9.2014	David Chovanec	Celní správa, zástupce ředitele	metanol v alkoholu
15.9.2014	Tomio Okamura	ÚSVIT, poslanec	kandidáti Úsvitu, islám, Lety, kontroverze

⁸V následujících bodech jsme se inspirovali zejména výzkumem vysílání před prezidentskými volbami (Volek) roku 2013.

⁹ Identifikace hosta odpovídá jeho pozici v době, kdy byl rozhovor veden.

16.9.2014	Andrej Babiš	ANO , ministr	volby, populismus hnutí ANO, domácí politika
17.9.2014	Bohuslav Svoboda	ODS , kandidát	situace v Praze, kauzy, předvolební a povolební vývoj, primátorství
18.9.2014	Tomáš Lerch	dopravní policie, ředitel	doprava v ČR
22.9.2014	Tomáš Halík	religionista, duchovní	religiozita, Templetonova cena
23.9.2014	Petr Pavel	Generální štáb, náčelník	NATO, politická situace
24.9.2014	Tomáš Hudeček	TOP09 , primátor	situace v Praze, kauzy, předvolební a povolební vývoj, primátorství
25.9.2014	Martin Stropnický	ANO , ministr	bezpečnostní rizika, kauzy Ministerstva obrany
29.9.2014	Vladimír Vondráček	Protonové centrum, fyzik	Protonové centrum
30.9.2014	David Rath	bývalý politik	korupce v politice, kauza D. Ratha
1.10.2014	Adriana Krnáčová	za ANO , kandidát	situace v Praze, kauzy, předvolební a povolební vývoj, primátorství, hnutí ANO
2.10.2014	Zdeněk Škromach	ČSSD , senátor	životní styl, tuzemská, zahraniční a vnitrostranická politika
6.10.2014	Jakub Janda	Evropské hodnoty, aktivista	Evropská komise, EP, vztah ČR-EU
7.10.2014	Antonín Prachař	ANO , ministr	situace na Ministerstvu dopravy, doprava v ČR
8.10.2014	Miroslav Bobek	ZOO Praha, ředitel	ZOO Praha
9.10.2014	Jiří Boudal	Rekonstrukce státu, aktivista	protikorupční politika

Tabulka 17

Analýza se nevěnuje šesti dílům pořadu (v tabulce označených šedou barvou), jejichž hosty nebyli politici a ani tematicky se nejednalo o politická témata:¹⁰se zástupcem ředitele Celní správy Davidem Chovancem Alan Hejma probíral především dozvuky metanolové aféry; s religionistou a laureátem Templetonovy ceny profesorem Tomášem Halíkem mj. o něm samém, o islámu, o lidské religiozitě atd.; s generálem Petrem Pavlem o jeho nové funkci v NATO, ale i o stavu české armády a světové politické situaci; s Vladimírem Vondráčkem, hlavním fyzikem Protonového centra, o potížích tohoto zdravotnického zařízení a přednostech protonového ozařování; s ředitelem pražské ZOO Miroslavem Bobkem pak převážně o zoologické zahradě. I v těchto rozhovorech příležitostně docházelo na politické otázky, obvykle ovšem na zcela obecné rovině – generál Pavel se vyjadřoval k postoji „českých politiků“ vůči ukrajinské krizi, Miroslav Bobek o nejmenovaných politických stranách, které jej chtěli získat na kandidátku, a Tomáš Halík se stručně, leč důrazně, vymezil vůči názorům prezidenta Miloše Zemana na terorismus. Ani v jednom případě však nešlo o vysloveně politický rozhovor a všechna tato vydání Kauzy dne byla odvysílána v souladu se zákonem.

Pozvání ostatních hostů se vždy vázalo ke konkrétní události, což určovalo i hlavní téma rozhovoru.

Klasických politických rozhovorů odvysílala ve sledovaném období *Kauza dne* dvakrát více (počítáme-li Davida Ratha, politických hostů bylo celkem 9) než v období před volbami do EP. Kromě Davida Ratha, bývalého ministra a člena ČSSD, byla politická uskupení zastoupena následovně:

Politické uskupení	Počet hostů v <i>Kauze dne</i> 11. 9. – 10. 10.
ANO + bezpp za ANO	3 + 1
ČSSD	1

¹⁰ Díly s nepolitickým hostem, ale politickou agendou jsou označeny modře.

TOP 09	1
Úsvit	1
ODS	1

Tabulka 18

Ve třech případech šlo o kandidáty na pražského primátora (Bohuslav Svoboda za ODS, Tomáš Hudeček za TOP 09, Adriana Krnáčová za ANO). Rozhovor s těmito politiky se stáčil kolem nadcházejících voleb, resp. kolem jejich kandidatury a všechny se různým způsobem dotýkaly různých kauz v Praze.

Oproti předchozím volbám se ve sledovaném období v Kauze dne nevyskytovali zástupci malých obcí, tedy představitelé regionální politiky. Za zmínku stojí rovněž pozvání pro Jakuba Jandu s think-tanku Evropské hodnoty a Jiřího Boudala, zastupujícího mj. projekt Rekonstrukce státu. Vzhledem k politické agendě těchto rozhovorů je podrobnější analýza těchto rozhovorů zařazena mezi díly, jejichž hosty byli političtí představitelé.

Detailnější rozbory politických dělů *Kauzy dne* ze sledovaného období jsou zařazeny níže, obecně lze však shrnout, že moderátoři dodržovali povinnosti, které pro žurnalisty plynou ze zákona č. 231/2001 Sb. V případech, kdy byl host zástupcem jedné ze stran nějakého konkrétního sporu, snažil se moderátor nahrazovat postoj druhé strany skrze své otázky, jak lze demonstrovat např. na rozhovoru s Antonínem Prachařem. Občasné projevy osobního názoru byly ze strany moderátorů zřetelně rozpoznatelné jako komentář či hodnocení, vše v mezích přirozených pro publicistický žánr. Moderátoři rovněž následovali zákonný požadavek objektivitu a vyváženosti.

Za potenciálně problematický lze však označit výběr hostů, kteří byli měsíc před komunálními a senátními volbami pozváni do pořadu Kauza dne. Jakkoli účast všech nějak souvisela s aktuálním děním, zástupci hnutí ANO kvantitativně nad ostatními jednoznačně vyčnívají.

PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH DÍLŮ KAUZY DNE VE SLEDOVANÉM OBDOBÍ

Kauza dne 15. 9. 2014: Tomio Okamura

Moderátorka Zuzana Černá s oblibou zahajuje rozhovor poněkud méně formální otázkou, v tomto případě posluchače seznámila se zákulisím natáčení – a sice s tím, že se Tomio Okamura při příchodu do redakce poranil. 12:13 minut (z čehož 8:11 minut hovořil host) trvající rozhovor se stáčil převážně kolem společenských témat, na něž má host kontroverzní názory – ať už se jednalo o otázku tzv. Islámského státu, zahalování žen, situaci na Ukrajině, přistěhovalectví, tábor v Letech, ale došlo i na kandidáta Úsvitu Karola Hrádelu, resp. na údajně klesající preference celého hnutí. Fakt, že Zuzana Černá 14x přerušila hostův tok řeči, aby položila, upřesnila nebo připomněla otázku, svědčí spíše o rétorické zdatnosti Tomia Okamury, nežli o snaze moderátorky hosta poškodit. Z celkového počtu 26 moderátorčiných promluv bylo 22 neutrálních, 1 ambivalentní a 3 konfrontační. Poměrně rychlý spád rozhovoru, jakož i zmiňované moderátorčiny zásahy byly přirozeným důsledkem hostovy verbální průbojnosti.

V tomto dílu Kauzy dne tedy nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 16. 9. 2014: Andrej Babiš

I rozhovor s vicepremiérem Andrejem Babišem vedla Zuzana Černá, která hned v druhém vstupu upozornila na majetkovou spřízněnost hosta s provozovatelem RÁDIA IMPULS a tuto informaci

zopakovala i v závěru pořadu. Rozhovor trvající 12:38 minut se nesl v poměrně konfrontačním duchu, ačkoli počtem konfrontačně laděných moderátorčiných vstupů nijak zvlášť nevyčnívá. Zvolené kódování jen obtížně zachycuje fakt, že jak moderátorka, tak host se urputně snažili dokončit započatou myšlenku, čímž často docházelo k tomu, že hovořili oba najednou. Projev Andreje Babiše byl v takových případech obvykle poněkud hlasitější a srozumitelnější, než projev moderátorky. O tom, že se jednalo o živou debatu, vypovídá i počet velmi krátkých (často vteřinových) vstupů, které se v rychlém sledu střídaly, jakož i četné zasahování do promluvy druhého – Zuzana Černá přerušila Andreje Babiše 18x, vicepremiér moderátorku 14x.

Tematicky se Zuzana Černá věnovala převážně domácí politice, otázkám souvisejícím s Ministerstvem financí a personální výměnou na Ministerstvu pro místní rozvoj, nadcházejícím komunálním volbám, pozici Andreje Babiše v hnutí ANO. Napříč těmito tématy kladla moderátorka rozličné, mnohdy i vůči hostu ostré otázky – například zda ministrova komunikace na sociálních sítích není projevem populismu. Z celkového počtu 38 moderátorčiných vstupů bylo 26 laděno neutrálně, 9 ambivalentně a 3 konfrontačně.

V rozhovoru byl zmíněn pouze jeden politický aktér – Zuzana Černá se v poněkud senzačním duchu tázala na to, kdy Andrej Babiš naposledy mluvil s Miroslavem Kalouskem. Odpověď na tuto otázku potom pronikla i do zpravodajství pod názvem „Andrej Babiš se opět otřel o Miroslava Kalouska.“ Zpravodajský výběr z Kauzy dne s Andrejem Babišem měl vůbec rysy bulvárnosti, neboť druhou několikrát odvysílanou zprávou vycházející z tohoto pořadu, byl příspěvek „Babišem vražda školačky v Klášterci otřásla,“ v němž se ministr velmi stručně ke kauze vyjádřil, a to nikoli z pozice politika. Navzdory jednoznačné převaze mnohdy závažných politických témat, do tematické agendy zpravodajství pronikly hlavně tyto dva bulvarizující úryvky. Rozhodně se však nejedná o porušení zákona, volba tohoto druhu spočívá na bedrech redakce.

V tomto dílu Kauzy dne tedy nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

[Kauza dne 17. 9. 2014: Bohuslav Svoboda](#)

Před Kauzou dne s Bohuslavem Svobodou zaznělo jak z úst hlasatelky předcházejících zpráv, tak od moderátora rozhovoru Alana Hejmy, že Bohuslav Svoboda kandiduje za Občanskou demokratickou stranu na post pražského primátora, a že okolnosti předvolebního boje v hlavním městě budou hlavním tématem rozhovoru. Celý rozhovor trval 11:17 minut a Alan Hejma se projevil oproti Zuzaně Černé jako mírnější moderátor, který hosta ani jednou nepřerušil, byť Bohuslav Svoboda odpovídal na kladené otázky obšírně – průměrná délka jeho promluvy bez úvodního a závěrečného pozdravu činila 1:06min., přičemž celkem host hovořil 5:54 minut. Alan Hejma zasáhl do pořadu celkem 11 vstupy, 10 z nichž bylo neutrální a jeden ambivalentní, v 7 případech šlo o otázky na konkrétní kroky, události a názory, pouze jedna doplňující a obvyklé tři z metatextu.

Tematicky se rozhovor věnoval palčivým otázkám pražské politiky (kauza Opencard, tunelu Blanka apod.), předvolebnímu klání a případné povolební spolupráci (v této souvislosti moderátor zmínil animozitu mezi Bohuslavem Svobodou a Tomášem Hudečkem), ale zazněly i osobní otázky, proč bývalý primátor „vstupuje do téže řeky,“ a jak se k tomuto rozhodnutí staví jeho blízcí.

Rozhovor s Bohuslavem Svobodou byl první ze tří Kauz dne, jejichž hostem byl kandidát na pražského primátora, resp. primátorku. V jeho průběhu nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 24. 9. 2014: Tomáš Hudeček

I druhý rozhovor s kandidátem na pražského primátora Tomášem Hudečkem (t. č. působícím v téže funkci) se vztahoval především k pražským kauzám a hostově kandidatuře. Alan Hejma pokládal obdobné otázky (čeho Tomáš Hudeček coby primátor dosáhl, co může voličům slíbit, zda není podivné, kandiduje-li na primátora obviněný, s kým by byl ochoten uzavřít koalici apod.), na něž host také obdobně odpovídal. Celkem Tomáš Hudeček hovořil 9:32 min., přičemž průměrná délka jeho vstupu byla 0:38 min. Moderátor jej ani jednou ze svých 18 výpovědí nepřerušil, položil deset dotazů na konkrétní názor, postoj, či kroky, pět doplňujících otázek a jako obvykle přináležely tři výpovědi metatextu. S výjimkou tří ambivalentně laděných výroků setrval Alan Hejma čistě v rovině neutrálních a nijak nezabarvených moderátorských vstupů. Jak je zřejmé, Alan Hejma má coby moderátor tendenci méně do projevu svých hostů zasahovat, což se u obou primátorských kandidátů projevilo jak na výrazně delším průměrném čase hostovy odpovědi, tak na nižším počtu výpovědí v jím moderovaných dílech.

V rozhovoru s Tomášem Hudečkem byly zachovány zásady politické vyváženosti, tato Kauza dne se v mnohých rysech podobala vydání s Bohuslavem Svobodou, odvysílanému o týden dříve. Jednalo se po všech stránkách o typickou ukázkou rozhovoru s politikem, tedy o rozhlasovou publicistiku. Rovněž řídké a letmé zmínky o jiných politických aktérech byly zcela v souladu s žánrem a tématem rozhovoru – moderátor zmínil dřívější rozhovor s Bohuslavem Svobodou, Tomáš Hudeček se pak vyzemil vůči narychlo vznikajícím stranám i KSČM, ale také hnutí ANO.

V tomto dílu Kauzy dne tedy nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 25. 9. 2014: Martin Stropnický

Rozhovor s Martinem Stropnickým vedla Zuzana Černá, celý díl trval 12:04 minut, z čehož ministr hovořil 8:12 minut. I v tomto případě se potvrdilo, že Zuzana Černá zpovídané častěji přerušuje – průměrná délka hostovy promluvy čítala v tomto případě 0:20 minut, moderátorka položila celkem 23 neutrálních a 5 ambivalentních otázek, z čehož 7 se týkalo dotazů na konkrétní kroky, názory a postoje, které rozvíjelo 17 doplňujících otázek, jeden komentář a tři obvyklé vstupy metatextu. Zuzana Černá pak i tentokrát dostala svému sklonu hosty v promluvě přerušovat – v 11 promluvách Martinu Stropnickému do projevu vkročila, v 17 jej nechala domluvit.

Tematicky se rozhovor stácel hlavně kolem mezinárodní situace – především se týkal tzv. „Islámského státu“ a bezpečnostních rizik, která z této oblasti hrozí. Těmto záležitostem patřila většina Kauzy dne s Martinem Stropnickým. Rovněž se Zuzana Černá dotkla aktuálních kauz na Ministerstvu obrany – ať už šlo o problematický nákup uniforem, či o spekulace týkající se personálních změn ve vládě.

Moderátorka vedla rozhovor v obvyklém duchu, ani v promluvě hosta nedošlo k žádným výstřelkům, jednalo se o běžné interview s politickým představitelem. Ani jeden z účastníků nezmínil žádného jiného politického aktéra.

V tomto dílu Kauzy dne tedy nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 30. 9. 2014: David Rath

Toto vydání pořadu se prakticky výhradně týkalo obvinění Davida Ratha a jeho názorů na události s kauzou spojené. Rozhovor byl však jedním z nejméně politických, dokonce došly v teoretické

rovině zmínky i nadcházející volby, a sice v souvislosti se získáváním sponzorů pro politické strany. Moderátorka i host několikrát zmínili politické aktéry (konkrétně strany ODS, ČSSD a ANO, obvykle bez uvedení určitého představitele), nedošlo však k žádnému vychýlení politické vyváženosti – jednalo se o zmínky zcela běžné v publicistických rozhovorech.

Zuzana Černá opět vedla 12:26 minut trvající rozhovor ve svém obvyklém duchu – kladla mnoho doplňujících otázek (celkem 19 oproti 12 dotazům na konkrétní kroky, postoje a názory), přičinila i dva komentáře a kromě 29 neutrálních vstupů 4x zareagovala v ambivalentním a 3x v konfrontačním duchu. Přestože průměrná délka hostovy výpovědi činila 0:15 min., Zuzana Černá jej přerušila pouze 3x (33 jejích výpovědí bylo bez přerušení), což zapříčinil poměrně úsečný způsob, jímž David Rath kladené otázky zodpovídal. Celkem jeho promluva činila obvyklých 8:21 minut z celkové stopáže pořadu.

Jak naznačuje první odstavec, tematicky se rozhovor stáčil pouze kolem kauzy Davida Ratha – ať už šlo o konkrétní vývoj, srovnání s obdobnými případy, teoretický pohled na meze korupce v politice, nebo o poměrně osobní otázky zkoumající, jak se kauza dotkla rodiny Davida Ratha apod.

V tomto dílu Kauzy dne nedošlo k žádnému prohrěšku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 1. 10. 2014: Adriana Krnáčová

Zuzana Černá vedla rozhovor s Adrianou Krnáčovou opět břitce, kladla rychlé krátké otázky, v poměrně konfrontačním duchu. (Ačkoli jako přímo konfrontační byly okódovány pouze 4 ze 47 vstupů moderátorky, kromě 9 ambivalentních výpovědí zůstaly všechny spíše neutrálními.) Zuzana Černá, srovnáme-li toto vydání s jinými díly Kauzy dne, však postupovala při kladení otázek obdobně, disproporce v průměrné délce hostova vstupu (bez metatextu) a celkové době jeho promluv vyplynula z rétorické nejistoty hosta – Adriana Krnáčová v bezmála jedenáctiminutovém pořadu hovořila pouze 4:57 minut, průměrná délka jejího projevu činila 0:07 min. Nutno zdůraznit, že pouze v 6 ze 47 promluv moderátorka hosta přerušila, což stvrzuje, že disproporce mezi délkou projevu a podílem hosta na pořadu nevycházela z nevyrovnaného přístupu redakce.

I v tomto rozhovoru se vyskytovali různí političtí aktéři – velkou pozornost směřovala moderátorka k osobě Andreje Babiše, konkrétně k jeho pozici v hnutí a vlivu, který na Adrianu Krnáčovou měl. Kromě vicepremiéra se v rozhovoru vyskytli jako političtí aktéři i Tomáš Hudeček (zmíněný moderátorkou v ambivalentním kontextu) a strana KSČM, kterou kandidátka na primátora vyloučila z možné povolební spolupráce.

Podobně jako v případě dalších dvou kandidátů, i tento rozhovor se věnoval pražské politice, ambicím a plánům, které host v tomto směru má, padla i tradiční otázka, čím Praha hodlá prospět.

V daném dílu Kauzy dne tedy nedošlo k žádnému prohrěšku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 2. 10. 2014: Zdeněk Škromach

Vydání se Zdeňkem Škromachem vedl jeho moderátor Alan Hejma v uvolněném duchu – značná část rozhovoru se věnovala senátorovu hubnutí, smyslu pro humor, či „hovorům od bazénku.“ Politicky laděná část se týkala zahraniční i tuzemské politiky Miloše Zemana, kandidatury na prezidenta, nadcházejících voleb, ale i „lánské schůzky“ a současné situace v ČSSD. Byli zmíněni přinejmenším čtyři

politických aktéři (kromě současného a bývalého prezidenta Bohuslav Sobotka a „ministr zahraničí,“ tedy Lubomír Zaorálek), a to v kontextu neutrálním nebo ambivalentním.

Celý rozhovor trval 10:34 minut, z nichž hostovi přináleželo 7:58 min. Moderátor jej přerušil pouze jednou z 20 otázek, resp. výpovědí. V 17 případech se jednalo o vstupy neutrální, jednou o ambivalentní a dvakrát o pozitivní – například když Alan Hejma hostovi pochválil zjevnou účinnost diety slovy „Vypadáte skvěle.“ Typově se jednalo o obvyklé tři vstupy metatextové, 6 dotazů na konkrétní kroky, postoje a názory a o 11 doplňujících otázek.

Alan Hejma i v tomto rozhovoru působil jako vůči hostu vstřícný moderátor (průměrná délka projevu Zdeňka Škromacha činila 0:28 min.), nicméně se neostýchal otevírat i témata z různých důvodů palčivá.

V daném dílu Kauzy dne tedy nedošlo k žádnému prohrěšku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 6. 10. 2014: Jakub Janda

Kauzu dne s analytikem think tanku Evropské hodnoty vedla Zuzana Černá, a to obdobným způsobem, jakým moderovala rozhovory s politickými hosty. Jakub Janda v rozhovoru vysvětloval mechanismy související s volbou eurokomisaře a vývoj v konkrétním případě Věry Jourové. V této souvislosti se vyjádřil k jejímu výkonu při „grilování,“ jeho reflexi ze strany europoslanců a kriticky zhodnotil způsob, jakým se bývalá místopředsedkyně hnutí ANO postavila k otázce na možný střet zájmů Andreje Babiše. Posléze se rozhovor stočil obecně na postavení České republiky v EU, především o to, do jaké míry využíváme možností do běhu unie zasahovat a prosazovat zájmy ČR.

V rozhovoru bylo, převážně Jakubem Jandou, zmíněno několik politických aktérů, velkou pozornost věnoval českým zástupcům v Bruselu, ať už v Evropském parlamentu nebo komisi, ale opakovaně se vyjádřil i k provázanosti tuzemské a unijní politiky a nepřiliš důslednému zaměření politických stran na evropské záležitosti.

Jakub Janda v rozhovoru vystupoval ve zřetelné pozici, odpovídal na kladené otázky, jednalo se z hlediska hosta i moderátorky o korektní publicistický pořad, v němž byly zachovány požadavky, které na tento žánr klade zákon č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 7. 10. 2014: Antonín Prachař

Alan Hejma zpovídal v Kauze dne i t. č. ministra dopravy Antonína Prachaře. Tento díl trval 10:58 minut a ministrovu odpovědi zaujímaly z celkové délky 8:35 min, přičemž průměrná délka odpovědi bez metatextu byla 00:39 minut. Moderátor v pořadu celkem 16x souvisle promluvil, hosta ani jednou nepřerušil, položil 5 dotazů na konkrétní kroky, které doplnil dalšími 8 otázkami. 14 z jeho výpovědí bylo neutrálních a dvě ambivalentní, přesto se rozhovor dotýkal převážně napjaté situace ve Vládě, konkrétně mediálně diskutované pozice ministra dopravy v souvislosti s několika resortními kauzami.

Moderátor se hosta ptal, zda se cítí být ve své pozici ohrožen, zmiňoval výhrady, které vůči němu dle médií měli premiér a vicepremiér (Andrej Babiš a Bohuslav Sobotka byli jedinými politickými aktéry v této Kauze dne) a zaobíral se „smutnou realitou“ dopravy v ČR – především stavem pozemních komunikací. Alan Hejma poskytl ministrovi ve všech případech dostatečný čas na zevrubnou a faktickou odpověď, Antonín Prachař odpovídal věcně a moderátor reagoval ve stejném duchu, celý rozhovor (s výjimkou poslední otázky) byl, i ve srovnání s ostatními díly, dosti formální povahy.

V daném dílu Kauzy dne tedy nedošlo k žádnému prohrěšku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

I závěrečnou Kauzu dne ze sledovaného období moderoval Alan Hejma. Se svým hostem, sociologem z projektu Rekonstrukce státu, Jiřím Boudalem hovořil o senátních i komunálních volbách, a to především z hlediska voličského chování, počtu kandidujících uskupení i kandidátů. I s ohledem na agendu Rekonstrukce státu se rozhovor dotkl mj. prosazování protikorupční legislativy, resp. představil celý projekt, včetně návodu „jak nenaletět v říjnových volbách.“ Jiří Boudal ani Alan Hejma nejmenovali žádného politického aktéra konkrétně, ačkoli rozhovorem obecně pojatí političtí aktéři zhusta prostupují, podobně jako jejich voliči, jejichž aktivní a zodpovědný přístup k politice má Rekonstrukce státu a podobné projekty, hostem letmo zmíněné, stimulovat.

V daném dílu Kauzy dne nedošlo k žádnému porušení zákona č. 231/2001 Sb.

KVANTITATIVNÍ PŘEHLED

V následující tabulce je pro přehlednost uveden souhrn jednotlivých sledovaných indikátorů, různé barvy oddělují jednotlivé typy ukazatelů:

- objem času, který byl tomu kterému hostu věnován (délka pořadu, v němž promlouvá, délka všech jeho vstupů celkem i jejich průměrná délka bez metatextu)¹¹ [min] (poměrné zastoupení hosta v pořadu) [%]
- valence otázek kladených moderátorem (neutrální, ambivalentní, konfrontační, pozitivní) [počet]
- typ otázek (konkrétně laděné dotazy, doplňující otázky, komentáře, moderaci a metatext, tedy vstupy uvítací, ukončovací a odhlašovací) [počet]
- celkový počet moderátorových vstupů rozdělen na vstupy přerušující a nepřerušující hosta [počet]

	T. Okamura	A. Babiš	B. Svoboda	T. Hudeček	M. Stropnický	D. Rath	A. Krnáčová	Z. Škromach	A. Prachař
délka pořadu [min]	12:13	12:38	11:17	12:12	12:04	12:26	10:48	10:34	10:58
průměrná délka vstupu bez metatextu [min]	0:21	0:15	1:06	0:38	0:20	0:15	0:07	0:28	0:39
součet hostových vstupů [min]	8:11	8:59	8:54	9:32	8:12	8:21	4:57	7:58	8:35
zastoupení hosta	67,0%	71,1%	78,9%	78,1%	68,0%	67,2%	45,8%	75,4%	78,3%
neutrální otázky	22	26	10	15	23	29	34	17	14
ambivalentní otázky	1	9	1	3	5	4	9	1	2

¹¹ Tedy bez úvodního a závěrečného pozdravení a rozloučení, které bylo obvykle natolik krátké, že mírně zkreslilo průměrnou délku projevu.

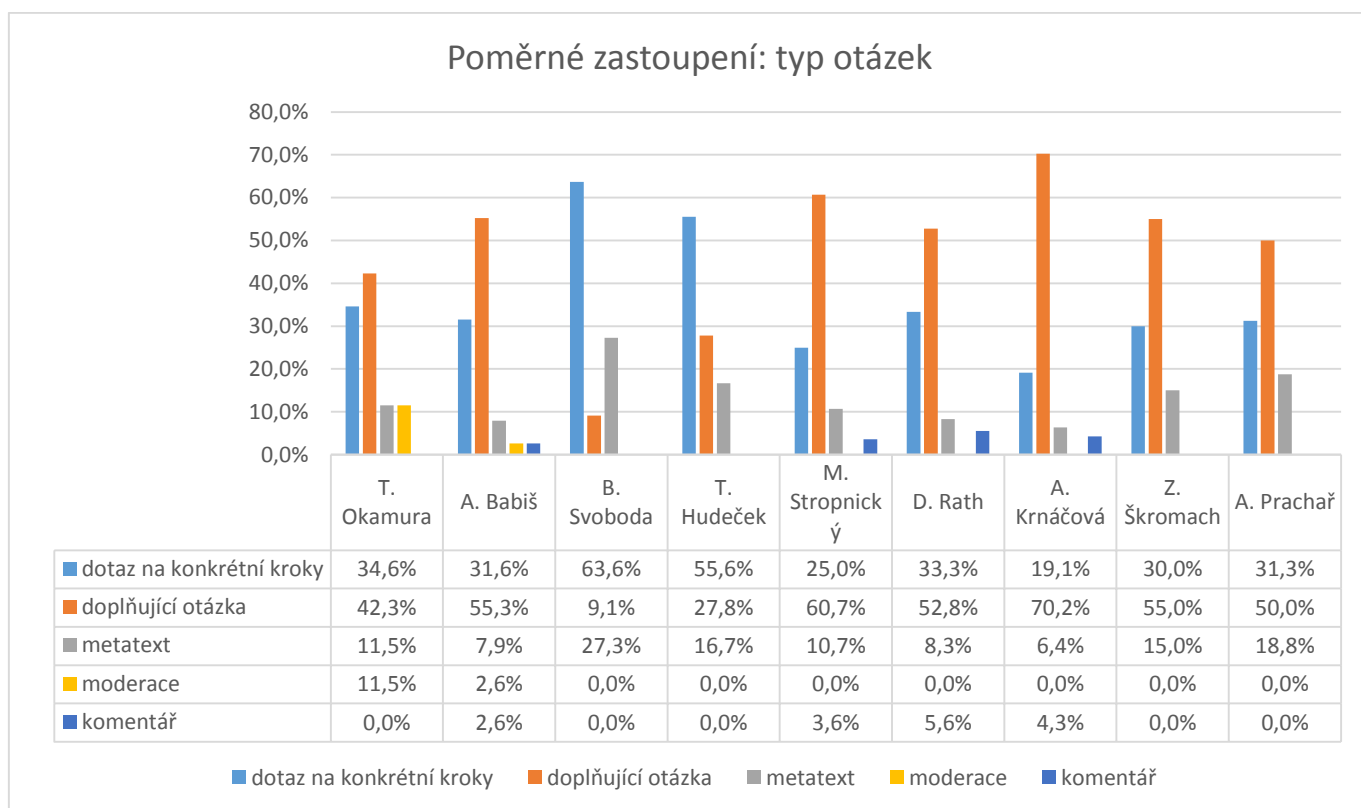
konfrontační otázky	3	3	0	0	0	3	4	0	0
pozitivní otázky	0	0	0	0	0	0	0	2	0
dotaz na konkrétní kroky	9	12	7	10	7	12	9	6	5
doplňující otázka	11	21	1	5	17	19	33	11	8
rozloučení, přivítání, úvod, odhlášení pořadu	3	3	3	3	3	3	3	3	3
moderace	3	1	0	0	0	0	0	0	0
komentář	0	1	0	0	1	2	2	0	0
přerušeno ano	14	18	0	0	11	3	6	1	0
přerušeno ne	12	20	11	18	17	33	41	19	16

Tabulka 19

Vzhledem ke kolísající délce pořadu (průměrná délka Kauzy dne ve sledovaném období včetně nepolitických dílů činila 11:10 minut) mají však větší výpovědní hodnotu údaje poměrné – tedy procentuální zastoupení. Ovšem ani tyto výsledky nelze nekriticky přijmout jako „tvrdá data,“ neboť nezachycují odlišné okolnosti vzniku rozhovoru, případně strukturu toho kterého dílu *Kauzy dne*. Příkladem budiž poměrné zastoupení hostovy promluvy v pořadu, uvedené na čtvrté řádce předchozí tabulky. Jak z rozboru jednotlivých dílů vyplývá, moderátoři, kteří Kauzu dne připravují, vedou své rozhovory dosti odlišným způsobem, což se odráží i na kvantitativních výstupech. Rovněž nelze usuzovat na znevýhodnění Adriany Krnáčové při rozhovoru, přestože její podíl na pořadu činil jako jediný méně než 50% - její odpovědi byly vesměs velmi stručné, ba jednoslovné, moderátorka ji nepřerušovala častěji než jiné hosty.

Dalším z indikátorů, kterému patří zvláštní tabulka (Obr. 8), je typ otázky – jaký podíl z otázek kladených tomu kterému hostu byl povahy konkrétní – tedy dotaz na konkrétní názor, postoj, kroky atd., jaký podíl zaujímaly otázky doplňující, jaký komentáře moderátora a konečně jaké zastoupení měl metatext – úvod do problematiky, přivítání hosta, rozloučení, odhlášení pořadu, čili veskrze technické části rozhovoru.

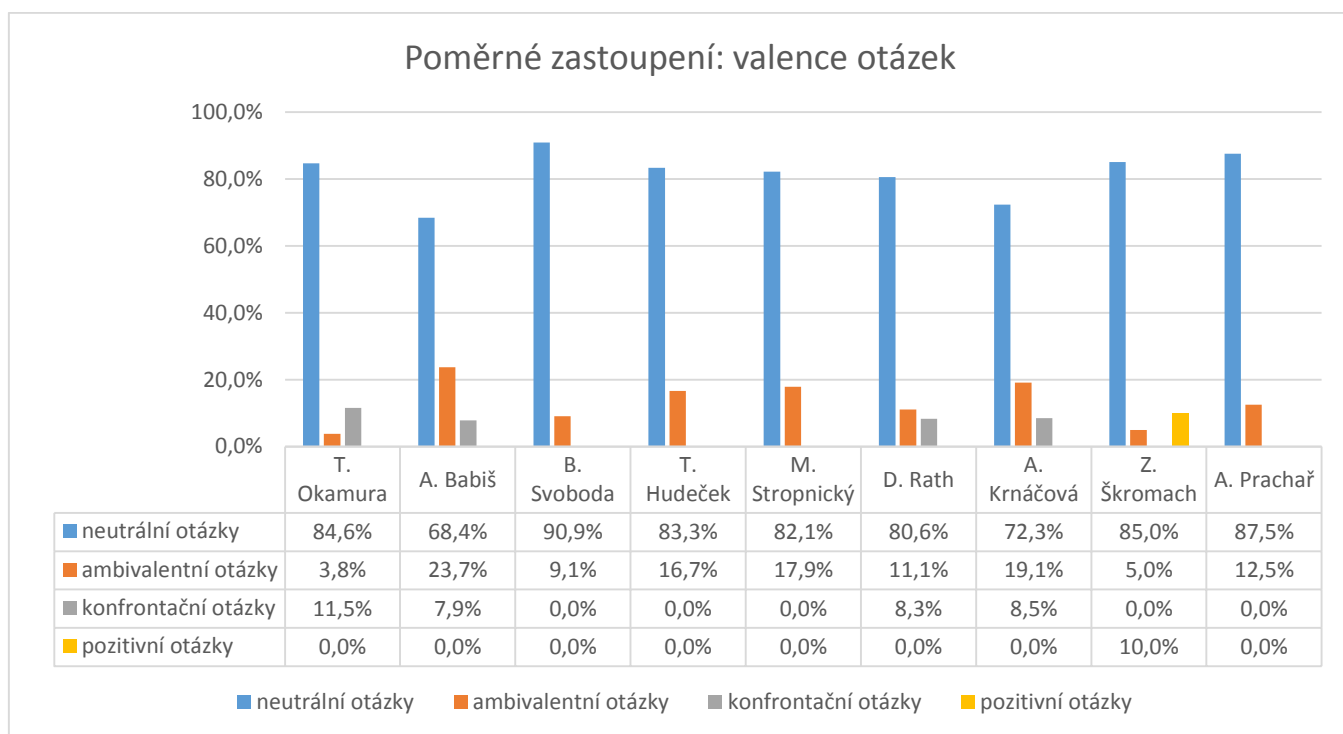
Jak je z následujícího grafu a tabulky zřejmé, tyto poměry se měnily podle struktury konkrétního pořadu (byl-li zahrnut rozsáhlejší úvod do problematiky apod.), ale i podle letory hosta – například mluvnějším zpovídánému stihl moderátor položit méně otázek, čímž se navýšil poměrný podíl metatextu. Zásadní vliv na kvantitativní i kvalitativní výstupy analýzy měl rovněž výběr moderátora, který rozhovor vedl, což konstatují i krátké podrobnější analýzy konkrétních vydání pořadu.

Obr. 8

Konečně posledním indikátorem kvantitativní části analýzy byla valence kladených otázek, resp. pronášených komentářů. Ani v tomto případě ovšem nelze usuzovat pouze z poměrného zastoupení těch kterých otázek a odhlížet od celku pořadu. Neboť konkrétní kauza, v souvislosti s níž byli jednotliví hosté zvaní, výrazně určila i valenci otázek, které moderátoři kladli.

Přesto nedošlo k žádnému zaznamenání hodnému vychýlení ve valenci otázek – pouze u dvou hostů kleslo zastoupení neutrálních otázek pod 80% z celku. V obou případech se jednalo o hosty Zuzany Černé a o zástupce hnutí ANO – o Andreje Babiše a Adrianu Krnáčovou. Oba díly jsou podrobněji popsány výše a na tomto místě nelze než zopakovat, že v nich nedošlo k porušení zákona č. 231/2001 Sb.

Obr. 9

SHRNUTÍ ANALÝZY: KAUZA DNE

Oproti předchozímu analyzovanému období se program RÁDIO IMPULS ve svém diskusním pořadu dotýkal nadcházejících voleb častěji, a to nejen ve třech dílech s kandidáty na pražského primátora, které byly jako takové uvedeny. Blížíci se volby moderátoři, případně sami hosté, zmínili ve většině analyzovaných dílů, zvláště pozornosti a úhlu pohledu se potom dočkaly volby v dílech s Jakubem Jandou a Jiřím Boudalem.

Ve všech dílech daného období, jak politického, tak nepolitického zaměření, byly dodrženy nároky, které na vysílání klade zákon č. 231/2001 Sb.

Spornou však zůstává volba hostů, kteří se ve sledovaném období v Kauze dne ocitli. Tři členové hnutí plus jeden zástupce ANO bez politické příslušnosti činí více než 40% ze všech politických hostů, včetně Davida Ratha, kteří byli poslední měsíc před komunálními a senátními volbami pozváni do tohoto publicistického pořadu. Úřad Rady nechává na uvážení Rady, zda je tato převaha hnutí ANO natolik nápadná, že by ji provozovatel měl podáním patřičného vysvětlení objasnit, či zda se jedná o přípustnou redakční volbu. V této souvislosti budiž řečeno, že moderátoři byli vůči zástupcům ANO (především vůči Adrianě Krnáčové a Andreji Babišovi) poměrně kritičtí, kladouce i nepříjemné otázky, a že díl s Andrejem Babišem uvádělo i uzavíralo upozornění na majetkovou propojenost hosta s provozovatelem programu.

Pro úplnost lze níže vidět přehled politické příslušnosti hostů Kauzy dne od vzniku pořadu do 18. 5. 2015. Z přehledu je zřejmé, že jednoznačná převaha hnutí ANO ve více než roční perspektivě oslabuje.

polit. uskupení	počet hostů
ANO (+ bezpp za ANO)	16 + 7
ČSSD	20
KDU	6
KSČM	2
LEV	1
ODS	12
Pro Prahu	1
SPO	2
STAN	2
Svobodní	2
SZ (+ bezpp za SZ)	3 + 1
TOP 09 (+ bezpp)	8 + 4
Úsvit	5
VV	1
za SsČR	1

Tabulka 20

HLAVNÍ ZÁVĚRY

Analýza shledala, že zpravodajství i publicistika programu RÁDIO IMPULS je vesměs vyvážená, poskytuje informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů a v sledovaném měsíci nebyla v celku vysílání upřednostňována žádná politická strana ani hnutí a vysílání zachovávalo maximy objektivitu a vyváženosti. Zpravodajství programu bylo tematicky poměrně pestré, nabízelo pravidelně příspěvky z regionů a v případech, kdy se věnovalo volbám, usilovalo o probuzení voličské aktivity mezi svými posluchači. V politickém zpravodajství převažovaly zcela neutrálně podané informace, kontextuálnímu zabarvení se nedalo v předkládaných kauzách vyhnout a valenční náboj byl jen zřídka jiný než neutrální. Nejspornějším momentem byla otázka nastolování agendy: zaměření na určité kauzy způsobilo i vychýlení kontextu vzhledem k politickým aktérům, kteří v těchto kauzách figurovali. Konkrétní případy jsou podrobněji popsány v kapitolách věnovaných „Tematické agendě“ obecně politických příspěvků a „Valenci a kontextu“ týchž. Tamtéž se nachází i podrobnější zdůvodnění, proč se Úřad Rady přiklání k závěru, že se jedná o redakční preferenci v mezích zákona. V příslušných kapitolách je rovněž osvětlena specifická situace při posuzování regionálního zpravodajství v měsíci předcházejícím komunálním volbám.

Mezi dny 11. 9. – 10. 10. 2014 tedy byly zpravodajské příspěvky programu RÁDIO IMPULS odvysílány v souladu se zákonem č. 231/2001 Sb.

Rovněž v pořadu *Kauza dne* ve sledovaném období nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb. Jednotlivé díly měly obdobnou strukturu i průběh, jejich hosté i moderátoři dodržovali obvyklé publicistické postupy a v jednom každém vydání byly dodrženy nároky kladené na pořady tohoto typu § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb.

Určité pochyby však může vyvolávat skladba hostů, kteří v *Kauze dne* ve sledovaném období vystoupili. Jak je popsáno výše, v 17 pořadech bylo celkem 9 hostů-politiků, resp. bývalých politiků (David Rath). Z toho 4 politická uskupení měla v pořadu jednoho zástupce (ČSSD, TOP 09, Úsvit a ODS), zatímco hnutí ANO reprezentovali tři jeho členové a jedna kandidátka bez politické příslušnosti.

Úřad ponechává na uvážení Rady, zda tato uzná za vhodné požádat provozovatele o vysvětlení, na základě jakého klíče byli do pořadu *Kauza dne* v období od 11. 9. do 10. 10. 2014 zváni političtí hosté.